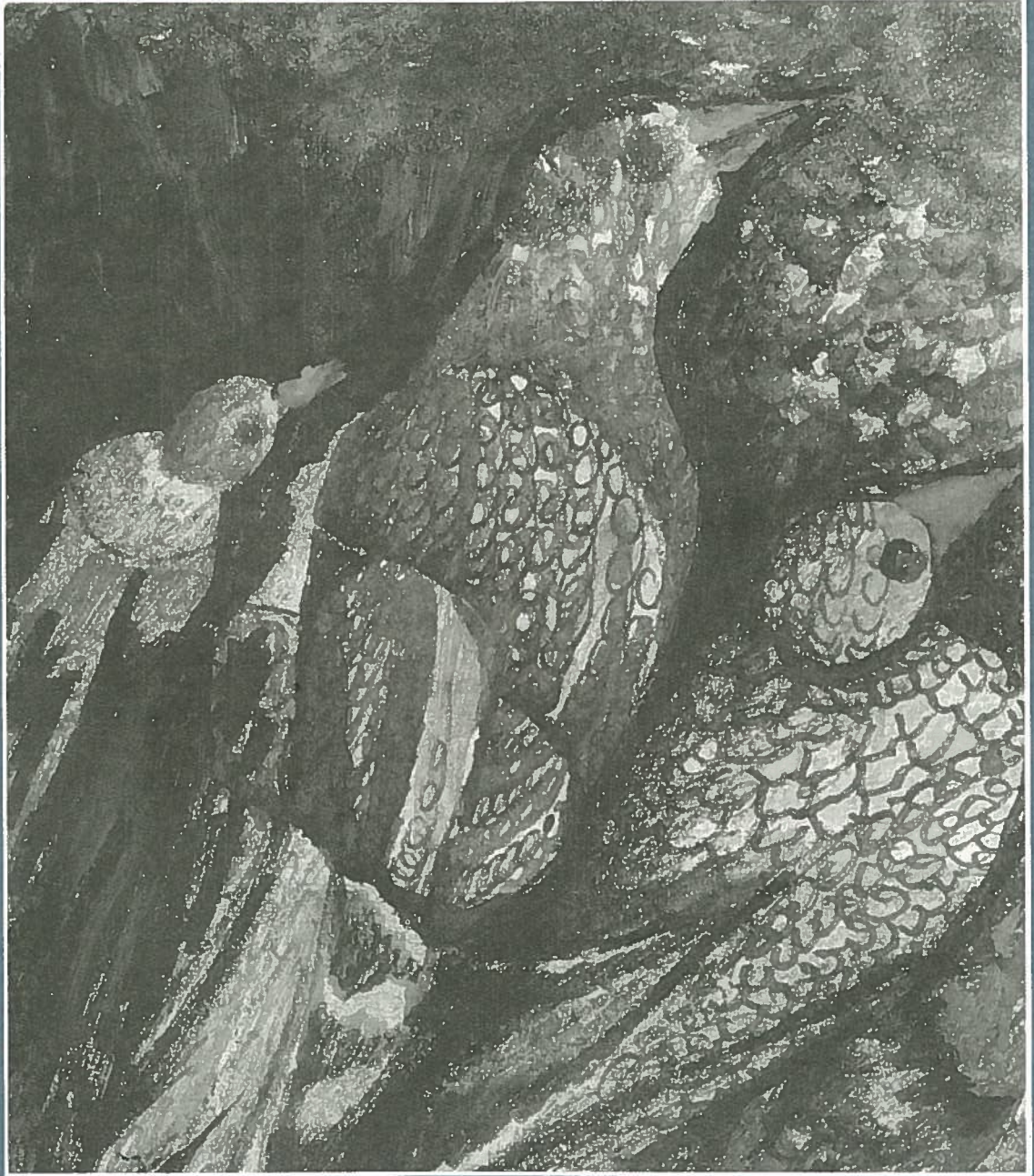

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

TEMMUZ - AĞUSTOS 2006

Sahibi

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Ahmet DEVİREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Altan İLTER

Yazı Kurulu
Altan İLTER
Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
Ahmet DEVİREN
Mehmet ERGÖNÜL
Osman Sulhi AKSU

Teknik Yönetmen
Ömer ÖZTÜRK

Yazışma Adresi:
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği
Hoşdere Caddesi, Akasya Apt. No: 41-2 A
Y. Ayrancı / ANKARA
Tel: (0 312) 426 75 90 Faks: (0 312) 354 78 38

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara Yenışehir Şubesi
Hesap No: 39775168-5002

Gönderilen yazılar yayımlansın, yayımlanmasın
iade edilmez ve telif ücreti ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki fikirler
yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Meslek İlkelerine uymaya söz
vermiştir.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi, Ankara Valiliği'nin
12.09.1991 gün ve 8202 yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl: 16 Sayı: 176 - 177
TEMMUZ - AGUSTOS 2006

Grafik&Tasarım: **Telgraf Gazetecilik Ltd. Şti.**
0 312 257 33 99

Baskı : **HAS-SOY Matbaacılık**
Tel : 0 312 341 59 94 / 384 03 04

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri:
Şükrü GENCER : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul

Ön kapak : Kuşlar
Desen: Mehmet ERGÖNÜL

SAYFA

İÇİNDEKİLER

3-4	Sanat ve Çevre Prof. Zafer GENÇAYDIN
5-6	Bir Okul Yapmak Selçuk AYBEK
7	Ağın'da Bahar (Şiir) İsmail N. BEYDEMİR
7	Sevgi (Şiir) Osman GÜLER
8	Ağınlı Anıt Milli Eğitimci: Hilmi Ziya Apak Av. Turgut İNAL
9	Herfana Hüseyin KABASAKAL
10	Pazartesi Mektupları Feridettin ATATUĞ
11	Maniler Av. Turgut MEMİŞOĞLU
12	Bekliyorum (Şiir) Mehmet ERGÖNÜL
12	Ağın (Şiir) Hüsnü AYDOĞMUŞ
13-14	Yaşamımdan Bir Kesit Fatma Yaşar ÇAKAR
14	Ege'nin Küçük Çapkınına (Şiir) A. Münir CERİT
15-16	Batman Dedikleri Yer Bir Sıcak Ova Nihat ERTUĞRUL
17	İlk ve Son Din İstismarım Prof. Dr. M. Sadık DEMİRSOY
18-19	Treni Bilir misin? Mehmet AYCI
19	Vahşen II (Şiir) Mustafa KAYA
20-21	Ermeniler ve Ermeni Sorununa Genel Bir Bakış Dt. Erhan ÇATALTAŞ
22-24	İyilik ve Kötülük Nijat YUMUŞAK
25	Gençlik Köşesi: Seni Beklerken Seda BACI
25	Gökyüzüne Yolculuk İlke TOKER
26	Yazarlarımızı Tanıyalım
27-28	Bel Sağlığı ve Korunma Yöntemleri
29	Fıkralar Feyzullah ARSLAN
30	Haberler
31-32	Doğumlar-Evlenmeler-Ölümler

SANAT ve ÇEVRE

Prof. Zafer GENÇAYDIN

Uzayın keşfinden insanın gen haritasının tanınmasına dek harikalar yaratan bilim ve teknoloji, insanlığın yaşamını inanılmaz biçimde değiştirmiştir. Çağımızın insanı olağanüstü bir konfora ve geçmişe göre akıl almaz ölçüde gelişmiş araçlara sahip olmuştur ama, acaba yaşamımıza aynı ölçüde güzellik ve mutluluk getirebilmiş midir? Öyleyse neden, tüm bu olanaklara karşın çağın insanı mutsuzluk ve umutsuzluk içine itilmiştir? Günümüzde birçok düşünür, toplumbilimci, eğitimci ve bilim adamlarının birleştikleri düşünce, “çağımızın en büyük sorununun teknoloji – insan karşıtlığının dengelenmesi” sorunu olduğudur. İnsanın yaşamına kolaylıklar getirmesi nedeniyle faydacı yönünden dolayı biyilim ve teknolojiye sanattan daha çok önem verilmiş; “Yüz elli yıllık bilim, beş bin yıllık bilim öncesi kültürden daha zorlu çıkmıştır.” (Russel)

Uygarlaşmak ya da gelişmişlik, bilim ve teknoloji harikası araçlara sahip olmak mıdır, yoksa olgunlaşmak ve kültür varlığı olmak mıdır? “Marksizm’e göre kültür varlığı olmak insanın üretim araçlarını ele geçirmesi, üretimi insansal ve toplumsal kılması demektir.” İnsanın ve toplumun mutluluğunu gözetmeyen her türlü değişim ne denli gelişmiş olursa olsun, uygar sayılmaz ve olgunlaşmış bir kültürün temeli olamaz.

Uygarlaşmak, özgülleşmek ve kültür varlığı olmak demektir. Engels, kültür varlığı olmayı; “İnsanlığın hayvan ülkesinden kesin olarak ayrılması olayı” olarak niteler. Hayvanlar yaşamlarını değiştiremezler; evrende, geçmişin tüm deneyimlerini gelecek kuşaklara aktarır, öğretirerek yaşamını değiştirebilen tek varlık insandır.

Nükleer, biyolojik ve kimyasal kitle imha silahlarının, “akıllı füzelerin” - çünkü aptal olanlar insanı öldüremiyorlar - , temiz bombaların tehdidi altında yaşayan, trafik cehennemi ve çöplüğe dönüşmüş, açlık ve sefaletin kol gezdiği, insanların birbirlerini yediği, doğanın hunharca kullanılması sonucunda denizlerin ve hayvanların, bitkilerin giderek mahvolduğu bir dünyada, doğayı taş ve topraktan ibaret bir hayalet çeviren insanların hayvanlar ülkesinden çıktığı söylenebilir mi? Çağımızda, çok şeye sahip olan insan, çok şey olmadığı için, sahip olduğu “çok şey”lere karşın mutlu olamamaktadır. A. Schweitzer’in dediği gibi; “Mo-

dem insanın içine itildiği ilişkiler bütünü onu küçültmüş ve ruhsal açıdan zedelenmiş olduğu için, kültür yeteneği de azalmıştır.” Çağımızda, vahşetin, örgütlü ya da bireysel terörün artması ve toplumsal rahatsızlıkların bazı toplum kesimlerini kolektif bir cinnete sürükleyebileceğinden korkulmaktadır. Bir doğa varlığı olan insan, başlangıçtan beri yaşamını sürdürebilmek için bir yandan çevresine uyum sağlamaya çalışırken bir yandan da adına doğa denilen -ve hazır bulunduğu çevresini değiştirmek zorunda kalmıştır. İşte o zamanlar adını koyamadığı bu değiştirme “iş”inin adı sanattır. Bu nedenle de Bacon’un da tanımladığı gibi: “Sanat doğaya eklenmiş insandır.”

Başlangıçta sanat ve teknoloji arasında bir ayrım yoktu, çünkü insan doğa ile iç içeydi. Doğanın bir parçası olan insan, kendini doğaya ekledikçe doğayı insanlaştırdı ve insanlaştırdığı oranda da ondan uzaklaştı.

Milyonlarca insanın bir arada yaşadığı endüstri toplumunun metropol kentleri çağın tüm olanaklarına karşın yaşamı niteliksizleştirmiştir: İş bölümüne dayalı toplum yapısının ve hızlı değişimin yaşam biçimine getirdiği baş döndürücü tempo, trafik kargaşası, gürültü, çevre kirlenmesi, kırsal kesimden kentlere göç, çarpık kentleşme, betonlaşma, iletişimsizlik, işsizlik, açlık, psikolojik bunalımın ve çevreye uyumsuzluğun yarattığı kültür şoku ile ruhsal gerilimler, intiharlar, terör ve savaş korkusu ve sonuçta ne kendisiyle ne de çevresiyle barışık, kültürel şizofreni batağında bocalayıp duran insanlığın yarattığı berbat edilmiş bir dünya!..

Bundan tam yüz elli üç yıl önce (1853) ABD Başkanı Franklin Pierca’ya Kızılderili reisi Seattle’in bilgece yazdığı uyarı mektubunda “Beyaz adam” a dediklerine bir kulak verelim: “Yataklarınızı zehirlemeye devam edin! Ve bir gece kendi çöplerinizin içinde boğulacaksınız!.. Bütün buffalolar öldürüldükten sonra, yaban atları ehlileştirildikten, ormanların en gizli köşeleri binlerce insanın ağır kokusu ile dolduktan, sevimli tepelerin görüntüsü konuşan tellerle kirlendikten sonra... Bir bakacaksınız ki... Gökteki kartallar yok olmuş... Hızlı koşan taya ve ava elveda demişsiniz. Bu ne demektir biliyor musunuz? Bu yaşamın sonu ve

sırf daha fazla hayatta kalmanın başlangıcıdır!..Son Kızılderili bu dünyadan gittiği ve onun hatırası, yalnız bir bulutun sonsuz çayırın üzerindeki gölgesi olarak kaldığı zaman, babalarımızın ruhu, bu kıyılarda ve ormanlarda yaşamaya devam edecektir. Çünkü, onlar, bu toprakları seviyorlardı, yeni doğan bir çocuğun anesinin kalp atışını sevdiği gibi...”

Şimdi zamanımızdan yüz elli üç yıl önce yaşamış olan bu ilkel (!) Kızılderili şefi mi daha duyarlı ve insan, yoksa çağımızın teknoloji harikaları ile donanmış uygar (!) insanı mı? Kentlerin niteliksiz, insan doğasına aykırı, yabancı bir çevre olduğunu vurgulamak isteyen İspanyol mistiği Rubin de Cedoya da, “Ruhumun iyi olan yarısı bana manzaraların armağanıdır; ve eğer ömrümün uzun yıllarını kentlerin yabancığında yaşayarak geçirmiş olmasaydım, şu an daha yumuşak huylu, daha derin düşünceli biri olurdu. Bana hangi manzarada yaşadığını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim” diyor. (Ortegay Gasset, Üniversitesi’nin Misyonu, s.100) Çevre kavramından kuşkusuz sadece doğal çevreyi anlamamak gerekir. Çevre; sosyal, kültürel, tarihsel, biyolojik, fiziksel ortamları da içermektedir. Çağın tüm olanaklarını seferber ederek berbat ettiğimiz doğal çevrenin kirlenmesini yasal önlemlerle bir ölçüde engelleyebiliriz belki ama ya duygu ve düşünce kirlenmesini nasıl önleyebiliriz? İnsan beyni bir kez kirlendi mi onu temizleyecek herhangi bir çözüm yolunu bilim ve teknoloji henüz bulabilmiş değil. Kirlenmenin en onulmazı belki de görsel kirlenmedir. Beynimizin evrene açılan penceresi olan gözlerimiz, algı organlarımız içerisinde duygularımıza ulaşan en etkili yoldur. Hiçbir söz gördüğümüz güzelliklerin tümünü anlatmaya yetmez. Doğuştan kör birine, bir gelincik kırmızısının güzelliğini, gök kuşağının büyüleyici etkisini hangi sözlerle anlatabiliriz.

Evrendeki akıl almaz gizemliliğin ruhumuzda uyandırdığı güzelliklerin tümünü ancak gözlerimizle yaşayabiliriz. Yaşadığımız dünyaya gözlerimizi ilk olarak doğduğumuz mekânda açarız, bu da mimari bir mekândır. Görsel eğitimin ana kucığı mimaridir. Müzik dinlemek, galeriye, müzeye gidip gitmemek kendi isteğimize bağlı bir davranıştır. Ama evlerimizi, iş yerlerimizi, caddeleri, sokakları, kentleri vb. yıkıp atamayız. Kısacası çevremizi kuşatmış olan mekânlarda yaşamaya mahkûmuz. Duygularımızı güzelliklerin hazzı ile besleyebilecek bir biçimde düzenlenmiş doğal, kültürel ve özenle korunmuş tarihsel bir çevre, duygu var-

lığı (insan) olmanın ve nitelikli yaşamının koşullarını oluşturur. Çünkü, “GÜZEL BİR ÇEVRE, GÜZEL BİR YAŞAM; GÜZEL BİR YAŞAM DA RUH SAĞLIĞI DEMEKTİR.”

Konusu güzeli yaratmak olan sanat, eğer yaşamımızın her alanına girmiş olsaydı, yaşam daha güzel, daha özgür, daha düzenli, daha coşkulu ve insanlar da daha ahlaklı olurdu. Çünkü duyguları hazla beslenen insanlar kötülüklerden kendilerini arındırır ve olgunlaşırlar, böylece de yaşam daha zevkli olurdu. Sanat yapıtlarıyla donanmış mekânlar, güzel biçimler ve renkler, insanın ruhsal ve fiziksel yaşam ritmini de etkileyerek monotonluktan kurtarır. İnsan psikolojisine göre düzenlenmiş renkli ve ışıklı mekânlar ve kamu kullanım alanları sadece ruh sağlığı açısından değil, aynı zamanda çalışma ve düşünme verimliliğini artırma açısından da önemlidir. Örneğin renk kuramları ve ilişkileri konusunda, kırk iki yıl süren ve binlerce sayfayı bulan araştırmalar yapmış olduğu bilinen ünlü Alman şair ve yazarı Goethe, çalışma odasının duvarlarını, zihin açıcı olduğu gerekçesiyle açık yeşil-mavi tonlarla boyamıştır. Sanatsal içerik kazandırılmış mekânların zihinsel, biyolojik, psikolojik, fiziksel, toplumsal açıdan daha sağlıklı ortamların yaratılmasına katkıda bulunduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır.

Diderot’un faydalı sanat olarak nitelediği teknolojinin buluşu olan “Makineler yaşam tarzımızı değiştirmiştir ama içgüdülerimizi değil.” Harikalar yaratan bilim ve teknoloji çağındaki “Modern savaşlarda vahşetin artması makinelerin etkisine bağlanabilir” diyen B. Russel ve “Auschwitz’den beri insanın neler yapabildiğini biliyoruz. Ve Hiroşima’dan beri de neyin tehlikeye olduğunu biliyoruz” diyen V. Frankl’ın dediklerine kulak verip uyanık olmak zorundayız.

Yoksa “İnsana inanılmayan bir yerde, makinelere, araçlara duyulan güven, insanı yok olmaktan kurtarmaz; tersine, bu yanlış tutum, kaçınılmaz sonucu ancak çabuklaştırır. Ya batı dünyası, üretim ve emeği ülkü edinmek yerine, insanın ‘insanlığı’ sorununu ülkü edinen yeni bir hümanizmayı yaratacak, ya da batı uygarlığı, kendinden önceki bir çok kültürler gibi yok olup gidecektir.” (E. Fromm, Çağımızın Özgürlük Sorunları, s.211)

Sonuç olarak denebilir ki, günümüzde, çok şeye sahip insandan çok, çok şey olabilmiş insana, yani estetik değerlerle donanmış duyarlı insan tipine her zamankinden daha çok ihtiyacı var çağımızın.

BİR OKUL YAPMAK

Selçuk AYBEK

1956'yı ortaokul, Necip Bey'in evinde geçirdi. Toprak damlı binanın bir problemi yoktu; ama okulda kitaplık, laboratuvar, iş odası da yoktu, bina küçük geliyordu. Aşağıda yol kıyısında, gene toprak damlı, altı dükkân, üstü tek oda bir yer vardı. Orası da sınıftı; 90 öğrencide orada ders görüyordu. Öyle ki sıraların arasında hiç boşluk yoktu; arada gezinmek mümkün değildi. Çocuklar, sıraların üzerinden ve aradaki dar aralıktan geçip yerlerine oturuyorlardı. O sınıftan aklımda Kemal Alper, 220 İfakat Beydemir kalmış... 90 kişinin bir arada okuduğu bir sınıfa, 41 yıllık meslek yaşamımda bir daha rastlamadım.

Yani, bir okula ihtiyaç vardı. Ağın'ın yüksek bürokraside o kadar hemşehrisi olmasına rağmen, devletten, okul yapımı işini gerçekleştirememişlerdi. Ortaokul, Ağın için hayati önemdeydi. Burayı bitirdikten sonra subay, astsubay, öğretmen, maliye meslek, hayvan sağlık, demiryolu meslek, sağlık...ve daha başka yatılı okullara gidebiliyor, hayatlarını kurtarıyorlardı. Ağın'dan başka çıkış kapısı yoktu. Durumu iyi birkaç aile, dışarıda paralı, çocuk okutabilecek durumdaydı.

Ben Ağın'a geldiğimde, bir Ortaokul Yaptırma Derneği vardı. Piyango tertiplemişler, yeni bir okul yapımı için gerekli parayı toplamaya çalışıyorlardı. Müdür İbrahim Uçkunkaya, kâtip ve hesap memuru Hasan Ögünç, emekli öğretmen Mustafa Oğuz ve Hasip Baytaş... bu dernekten hatırlayabildiklerim. Necip Bey'in evinin arkasında, okulun duvarları yükselmiş; sıra beton dökümü için kalıpları yapmaya gelmişti. Okul inşaatında Mustafa'yla ağabeyi

Mehmet Yentür de çalışmışlardı. Mustafa'nın bu gayreti, çok çocukta görülmeyen, takdir edilecek bir durumdu. Müteahhit, Ramazan Bey adında bir girişimciydi. Hasip Bey, kamyonla Mersin'e kereste, tahta almaya gitmişti. Tahtalar geldiğinde, beton kalıplar altına dikme lazım oldu. Şimdi anlatacağım olay, öyle sıradan bir hikâye değildir.

İbrahim Bey, ben, Nurettin Bey, başkası var mıydı bilmem; Fırat kıyısındaki Pağnik'e gittik bütün okul. Daha önce kesilip budanmış kavakları, kavağın büyüklüğüne göre, altına iki üç kişi girerek sırtladık. Patika dağ yolundan, herhalde beş kilometre vardır, Ağın'a getirdik. Kimi haylaz çocukların yola bırakıp kaçmasıyla, onları da biz yüklendik. Bu, güzel bir anıdır yaşamımda. Ayrıca yardım toplamak amacıyla köylere de gittiğimiz oluyordu.

Okulda öğrenim tam gündü, cumartesi günleri de ders vardı. Köylerden gelen çocukların öğlen yemeğinde, çıkınlarında 'sac ekmeği' ve biraz 'peynir' görürdüm. Derken, Türkiye genelinde Amerikan süt tozu, tereyağı, peyniriyle epey yardım geldi. İbrahim Bey, kızlara önlük diktirmiş, bahçeye üstü tahta örtülü bir alan hazırlamıştı. Tahta masalarda çocuklar, kızların dağıttığı sütleri içip 'bol bol' peynir, tereyağı yediler bir yıl boyunca. Kızlar, bardakları yıkıyor, okul görevlileri Sabri ve Mehmet Efendilere pek iş bırakmıyorlardı.

Okul inşası sırasında, rahmetli Andirili Sofi Dayı, gece bekçiliği yapıyordu. Bir gece İbrahim Beyle, bakalım ne yapıyor, diye okula gittik. Okulun sıvasız küçük bir odasında kalıyordu; yatağı, sobası vardı. Sofi Dayı, İstanbul'da

gençliğini geçirmiş, güngörmüş bir ihtiyardı. Görev bilinci çok yüksekti. Karanlıkta ayak seslerimizi duyunca, “Kim o?” diye bağırması; “İçeri girmeyin, yakarım!” sözleriyle bizi ürkütmüştü. “Biziz, biz! Yabancı değil!” diye seslendiğimizde; “Müdür Bey, elimden kaza çıkacaktı” açıklamasını yapmıştı. Toprağı bol olsun. Oğlu Ahmet Efendi de yumuşak başlı, iyi bir insandı.

Nihayet 1957’de okul açıldı. Yeni okulumuzda kitaplık, iş atölyesi, laboratuvar; hepsi için yer vardı. Eksikleri zaman içinde tamamlanacaktı. Bir gün Halim Özkul geldi. Dersim yoktu. O ara elimde, Kuzey Kutbu kâşifi Amundsen’i anlatan bir kitap vardı; ona da okudum. Kâşifin, ulusun bayrağını dikmek için, kuzeydeki en son noktaya yaptığı ölümcül yolculuğu anlatan satırlarda, Halim Bey’in göz yaşları yanaklarından akıyordu. Ben de duygulanmıştım. İhtiyar bir öğretmeni ağlatan bu ruh hali, elli yıl önce daha güçlüydü. Bizim gibilerin hâlâ gözleri yaşarır; bayramlarda, geçit törenlerinde, göğsünü şişirmiş geçen çocukları gördükçe; okul müsamerelerinde, gösterilerde en iyisini yapmak için çırpınan çocukları seyrederken, kitaplıklarda kitaplara kapanmış çocuklara baktığında...

Çocuklardan yetişkin olanlar vardı, onlarla aram dört beş yaştı; Latif Ertaş, Fethi Deniz’i hatırlıyorum. Sigara içiyorlardı köy yolunda. Ben de içiyordum. Bir gün topladım hepsini bir sınıfa: “Sigarayı beraberce bırakacağız” dedim. “Olur” dediler. Sonra takip ettim, içmediklerini söylediler.

İçmek deyince, aklıma İlçe Mal Müdürü Hayrettin Bey gelir. Bakkal Mehmet Serttaş, bazı akşamlar, Aşağı Cami meydanındaki dükânın kepenklerini kapatır, lamba ışığında mal müdürüyle kafaları çekerlerdi. Bir akşam, cami

yanında, değirmenin üstündeki şehir kulübünden çıkmış eve gidiyordum. Geçerken, beni görmüşler, Hayrettin Bey seslendi; “Gel hocam, buyur” diye kadehi elime tutuşturdu. Ben acemi, rakıyı üç yudumda bitirdim. Beni çarptı. Arkası su gibi geldi. Epeyi kafayı bulduktan sonra, sallana sallana eve geldim. Bereket elektrik yoktu. Karanlıkta gören oldu mu bilmem?

İlçede esas içkici sayılabilecek kişi, Askerlik Şubesi Başkanı Yüzbaşı Sadullah Ocakçıoğlu’ydu. Mesaiden sonra evde içer, kulübe çakırkeyif gelirdi. İyi bir insandı, ama bazen içkiyi kaçırdığı oluyordu. O zaman ev yolunda bağıra bağıra: “Evlerinin önü yonca,... kalkmış dam boyunca” türküsünü edepsizce söylediğini duymuştum.

Okulun yapımında en büyük hisse İbrahim Uçkunkaya’nındı. Bunu herkes takdir ediyordu. Hasan Öğünç’ün emeği de çoktur. Lakin Ağın pek küçüktü. “Bir ip te iki cambaz oynamaz”, demişler. Menderes dönemindeydik. Demokrat Parti ve Vatan Cephesi’nin ileri gelenlerinin, İbrahim Bey’in ayağını kaydıracağı söylentisi kulağımıza gelmişti. İbrahim Bey 1958’de Konya’nın Akviran ilçesine tayin edildi. Bu duruma çok üzıldüm. Şehir kulübünde bir veda toplantısı düzenledim. Orada yaptığım konuşmada, bu kişilere ve Demokrat iktidara verip verişirdim. Herhalde, yabancıym diye birşey yapmadılar. Bugün de şunu rahatlıkla söylüyorum: 41 yıllık öğretmenlik yaşamımda İbrahim Bey’den daha iyi müdürle çalışmadım. Tatillerde Ağın’a gelen Behram Uçkunkaya da kişiliği ve öğretmenlik bilgisiyle, ağabeyi gibi nitelikli bir arkadaşı.

Hey gidi günler, hey gidi yıllar! Ne çabuk geçti. Sanki o günleri, o yılları hiç yaşamamış gibiyim. Hepsi tatlı bir anı oldu. Ne güzeldi Ağın!

AĞIN'DA BAHAR

İsmail N. BEYDEMİR

De be deli gönül, ne güne durun,
Hodri meydan denilecek zamandır,
Payam çiçeğine dayanmaz burun,
Çelebi'ye inilecek zamandır.

Gün Pulur'dan bizim ele doğanda,
Karanlığı Aladağ'dan koğanda,
Gülburnu'na çiğ damlası yağanda,
Hoşiriğe inilecek zamandır.

Hop'un başı ne de güzel görünür,
Yazılar'da ince süsler sürünür,
Osmanbaşı ala renge bürünür,
Yoncaları yenilecek zamandır.

Böğürtlenderesi koyu serindir,
Fellahlar'da kollarını gerindir,
Nerde olsan gönül, Ağın yerindir,
Eğin ağzı çalınacak zamandır.

Guzgeçe'de horozların ötende,
Dallarında taze yaprak bitende,
Ne burada, ne de daha ötende,
Tam içinde olunacak zamandır.

Yamaçlarda sultan navrez kokuşur,
Hekemat'da eşkiciler çıkışır,
Mezarlık da gıdiklerin tokuşur,
Karlı pekmez yenilecek zamandır.

Kazıklarda çezmelerin çekilir,
Masuralar iki sıra dizilir,
Yüz on arşın çezme nasıl gezilir,
Sütlü kuymak yenilecek zamandır.

Beydemir der vardım kırk üç yaşına,
Bırak saç, aklar düştü kaşına,
Beni senden koğanların başına,
Yumruk yumruk vurulacak zamandır.

Mayıs 1968-Adana

SEVGİ

Osman GÜLER

Sevgiyi çocuğun gözündeki ara
Her şeyden geçerim, sevgiden asla
Tapma avcundaki mala ve kâra
Kârımdan geçerim, sevgiden asla

İnsandır önemli, saç başı değil
Aranan gönüldür, baş kaşı değil
Yârin ruhu güzel, ev aşısı değil
Yârımdan geçerim, sevgiden asla

Kalır bu dünyada dünyanın malı
Mal değil insandan gönül almalı
Varlık değil, insan amaç olmalı
Varımdan geçerim, sevgiden asla

Sevgiyi baş tacı edenlerdenim
Kendime yön edip gidenlerdenim
Yüz dedim, bin dedim, bir daha derim
Canımdan geçerim, sevgiden asla

Sevgisiz pınarın suyu içilmez
Ruh güzelliğine paha biçilmez
Sevgiyi dışlayan ömrünce gülmez
Kanımdan geçerim, sevgiden asla

Osman der, sevgilim sözümü dinle
Gönül yollarında elin elimde
Son sözüm işte bu, son nefesimde
Dünyamdan geçerim, sevgiden asla

03.01.1995

AĞINLI ANIT MİLLİ EĞİTİMCİ HİLMİ ZİYA APAK

Av. Turgut İNAL

Bizim Gazetenin 26 Mayıs 2006 tarihli sayısında "Okudukça" başlığı altında yazan değerli yazar Dursun Özden'in çok güzel bir yazısını okuduk.

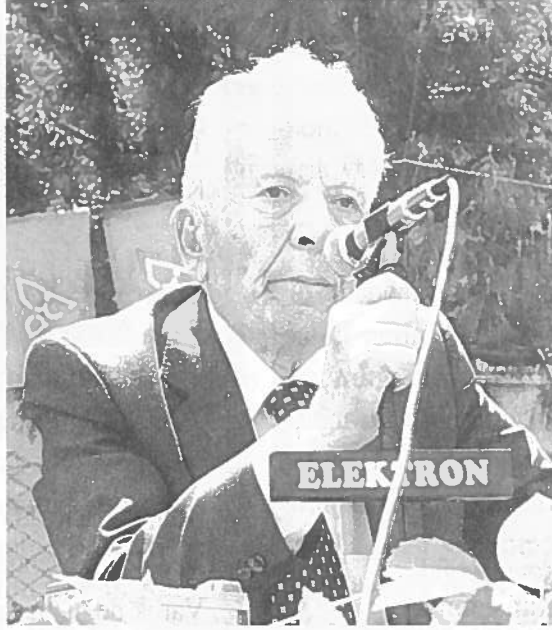
Bu yazıda Ağın çok güzel anlatılmıştır.

Yazıdaki bir paragrafı aynen almak istiyorum. Yazar Özden,yazısında Ağın'da yetişmiş düşün ve sanat alanında yetişmiş kişileri saymıştır;

"Ağın; Keban, Kema-liye, Arapkir ve Çemişgezek komşu ilçeler arasında okuma yazma oranı en yüksek yerlerden biri. Düşün, sanat ve kültür alanında tanınmış pek çok ünlü yetişmiş Ağın'da. Bunlardan ilk akla gelenler Adnan Binyazar, Ahmet Samur, Ali Münir Cerit, Bedrettin Keleştimur, Günerkan Aydoğmuş, İsmail Nazım Beydemir, Kemal Zeki Gencosman, Nuri Onat, Nihat Asyalı, Rüştü Asyalı, Yılmaz Onay, Ahmet Çelenk, Zafer Gençaydın, Şeref Hocaoglu, Adnan Çoker, Sadi Kapısız ve Osman Rauf Ölçer bunlardan bazıları"

Elbette Ağın'da yetişenler yalnızca bunlar değildir. Eklmeler ve çıkarılmalar mümkündür. Ama biz, değerli Hocamız, Türk Milli Eğitiminin Anıt Hocası Hilmi Ziya Apak'ın bu isimler arasında bulunmayışını büyük bir eksiklik saydığımız için bu açıklamayı yapmayı uygun gördük.

Hilmi Ziya Apak, Karşıyaka ve Balıkesir Liselerinde müdürlük yaptığı yıllarda her biri devrim niteliği taşıyan eğitim hamlelerine girişmiş ve yaşayabileceği bütün riskleri göğüs-

lemıştır. Usta Milli Eğitimi Hilmi Ziya Apak, Türk Milli Eğitiminin hâlâ varamadığı ve varma çırpınması içerisinde bulunduğu devrim niteliği taşıyan olayları bundan elli-altmış yıl önce, birer birer gerçekleştiren kişiydi. Seçkin eğitimci, büyük bir hatip ve organizatördü. O yokları örgütlemesini bilmiş, yoklardan başarılı sonuçlar vermiş, dava ve müca-

dele adamıydı.

Balıkesir Lisesi'nde ele aldığı konular hâlâ Milli Eğitimin varamadığı konulardır.

Apak, 1950'li yıllarda Balıkesir Lisesi öğrenci radyosunu hayata geçirmiş, ülkenin çok partili demokratik düzene geçtiği yıllarda o da çalıştığı ve müdürlüğünü yaptığı Balıkesir Lisesi'nde öğrenci partilerinin kurulmasına izin vererek, seçilmiş öğrenci yöneticilerini okul yönetimine ortak etmiş, demokrasiyi yaşayarak öğrenme ortamını yaratmıştı. Apak, okulda sosyal etkinliklere yönelme konusunda çok çalışmalar yapmıştı.

Apak, daima iyi bir öğrenci, yurtsever bir vatandaş ve aydın insan olma telkinlerinde bulunurdu.

Anıt Milli Eğitimci Hilmi Ziya Apak'ın bir sözüne yer vererek yazımızı burada noktalıyoruz: "ÖĞRETMENE DEĞER VERMEYEN HİÇBİR SİSTEM BAŞARILI OLAMAZ."

HERFANA

Hüseyin KABASAKAL

Kaptangilin Hakkı, Selâmlıgilin Hakkı, Polis Ali Efendigilin Nusret, Hurşitgilin Cemal, Kasımgilin Ahmet, Kız İbrahim, Hüseyin Ustagilin Sıtkı, Ekrem ve şimdi hatırlayamadığım birkaç mahalleli yaşlılar arasında bir “Herfana” yapmayı kararlaştırdık.

Karşı mahalleden birkaç çocuk daha katılmak istedi. Ama onları aramıza almadık. Yağ, bulgur, yumurta, tencere gibi yiyecek ve kullanacaklarımızı aramızda paylaştık. Bir sonbahar günü, ineklerimizi önümüze katarak Hoşiriklere gittik.

Bağlar bozulmuş, hava serin ve nemli, yapraklar kısmen dökülmüş, kalanlar da bakır kırmızısı olmuştu. Yerler renk renk gazellerle kaplanmıştı. Havada çürük gazel, ham toprak kokusu vardı.

Hoşiriğin yukarı gözesinin yanında Hasıgilin bir çayırıkları vardı. Ortaya karargahımızı kurduk. Herfana pilavını, iki Hakkılar pişirecekti. Öteki arkadaşlar odun, başak, üzüm toplama, ineklerle ilgilenmek, sebze yataklarında kalanlardan soğan, patates, turp gibi çerez aramak üzere dağıldık.

Herfana soframız bir hayli zengin olacaktı. Öğleye doğru yemek pişmişti. Yukarı tarafı çakıllı fundalık bir düzlüğe sofra hazırlandı. Soframızın yeri şahane idi. Altımızdan Hoşiriğin buz gibi suyu, yeşil otların arasından çağıldayarak akıyordu. Hayat ne hoştu!.. Yiyip, eğlenecektik. Ahçımız, “Uşahlar... Herfana pişti ama biraz demlenmesi ilazım... O zamana kadar gelin biraz oynayah!..” dedi. Selâmlıgilin Hakkı kara kuru, az gülen, nüktedan bir çocuktur. Yaşça bizden ya büyük yahut da yoksulluktan ve evin umurunun zayıf omuzlarına yüklenmesi zorunluluğundan ötürü, vaktinden önce olgunlaşmış, sayılan, sevilen bir çocuktur. “Oynayah” dedik. “Ne oynayah, ne oynayah?” Tamam... bulduk. “Selele Seksen...” Hemen ebeler seçildi. Büyük dut ağacına bir arkadaş sırtını dayadı. Ebe olan şahsın önüne dört çocuk başlarını, öndekinin boğruüne saklayacak şekilde arka arkaya eğilerek sıralandı ve kolları-

la öndekilere sarıldılar. Bu halleriyle; on ayaklı garip bir yaratık meydana gelmişti. Geridekiler, atletik kabiliyetlerine göre dizildiler. Şen çılgınlık atarak bütün hızlarıyla bu canlı kürsünün üstüne sıçramaya başladılar. Birinci sıra doldu. Onlar da başlarını saklıyor, birbirlerine sıkı sıkıya sarılıyorlardı. Bu defa kalanlar birinci sıradakilerin üzerine sıçramaya başladılar. Her sıçramada alttakilerin gülmeye karışık ıhlamaları duyuluyor, fakat oyunun usulüne uyarak dayanıyorlardı. Sonuncu çocuk atladıktan sonra, bir, iki, üç... diye, ebe saymaya başladı. Gaye, ebenin “Selele Seksen”, “Yüz dalyan” demesine kadar dayanabilmektir. Fakat körpe ve cılız vücutlar, üzerindeki ağırlığa uzun süre dayanamıyor, nefesler sıklaşıyor, bacaklar titremeye başlıyor ve çöküntü oluyordu. Üsttekiler sağlı sollu çimenlere yuvarlanıyorlar, kahkahalar, meydan okumalar gırla gidiyordu. Oyun birkaç kere, şahıslarda değişiklikler yapılarak tekrarlandı. İyice yorulmuştuk.

Çok şükür yer soframıza halkalandık. Ahçıbaşı ve yamaklar yemekleri getirmek üzere ocağın başına yürüdüler... Açlıktan içimiz geçiyor, sabırsızlanıyorduk. Hakkı; “Vay geçmişini... Ula uşahlar yiyecek bir şey bırakmamışlar it oğlu itler...” diye dizlerini döverek sızlanmaya başladı. Önce Hakkı’nın her zamanki gibi şaka yaptığını sandık. Ocağın başına gittiğimizde Herfanamızın perişan haline acı acı baktık. Tenceredeki yemek tüm yenmiş, artanı da dökülmüştü. Azıklarımızı koyduğumuz torba da boşaltılmıştı.

Suspuz olmuştuk. Bu hain şakayı kim yapabirdi? Umutsuz ve boş gözlerle birbirimize bakıyorduk. Hepimiz ağlayacak hale gelmiştik. Bu sırada çakıllı fundalıkların arkasından arsız gülüşmeler başladı. Hışımına koşuştuk o tarafa... Beş altı çocuk zafer çılgınlıkları atarak Pağnik yoluna doğru kaçmaya başladılar.

Çok ustaca intikamlarını almışlardı. Hepsini de tanımiştık. Onlardı. Herfanamıza katmadığımız karşı mahalleliler.

1967

PAZARTESİ MEKTUPLARI

Feridettin ATATUĞ

Ağın Dergisi, kafam anılarıma takılmışken, beklemediğim bir Haziran sabahı güneşin Fırat sularını öpüşü gibi gelivermişti evimize. Sabahın mahmurluğunda gözlerim, “Ağın Dergisi”yle doyasıya özlem giderdi. Ayrı olunca insan, ister istemez mest oluyor. Ağın’da cezir... O zaman boynumla goncalaşmış kokusunu dergisiyle soluyorum... Soludukça şairinin “Beyaz tepelerinin orta yerinde/ Ak gerdan üstünde zümrüde benzer”ini hayalliyorum...

Ülkemizde yöre dergilerinin ve yöre gazetelerinin değişmeyen özelliği bu... İrili ufaklı boylarıyla yörelerinin elmasını, üzümünü, kili-mini, halısını, antikasını birer ressam titizliğiyle taşıyiverirler tuvallerine. Ağın Dergisi’nin tuvalinde de hep oldum olası öğretmen vardır, tebeşir kokar sayfalarında...

Hani birilerinin sık sık gündeme getirdikleri şu okur yazar oranını, bu ülkenin insanının yüzde sekizi okumayı ve yazmayı zor becerirken, yıllar önceki, 1926 tarihli Cumhuriyet gazetesi, Ağınlıların yüzde yirmi altısından “okur yazar” diye söz ederek duyuruyordu. Yine bu ülkede okulun “O” sunun bile girmedığı Fırat dolaylarının dağ köylerinde, kapı kapı dolaşarak, “Kafadar okuyor musun?” diyen bir Ağınlı öğretmen vardı. İşte şimdi Ağın Dergisi, bu ruhun hiç durmaması yolunda...

Hemşehrilerimle bir araya gelince doğal olarak konuştuklarımız da hep “Ağın” için oluyor. Geçmişinden söz ederken gururlanıyoruz. Daha birkaç yıl öncesine dek rast gele birisine “Ağınlıyım” dediğinizde size imrenerek bakarlardı. Çünkü o birileri, bizim onlara anlattıklarımızla Ağın’ı bambaşka hayalliyorlardı. Ama gidip gördüklerinde ne adını gururla verdiğimiz bir okulun ön cephesinde, ne de kütüphanenin girişi üzerinde “Kafadar okuyor musun?” sözü-nü göremediler. Sonra da dönüp bize sitem

edercesine, “Sizin yerinizde biz olsaydık, bu güzel sözü, kasabanızın girişine koca koca harflerle yazardık...” dediler.

Ağın’a sahip olmak öyle lafla olmaz. Müderris Hüseyin Hüsnü Efendi’yi hatırlamakla, Nuri Onat’ı hatırlamakla, Şeref Hocaoglu’nu hatırlamakla, Hasip Baytaş’ı hatırlamakla ve daha birçoklarını hatırlamakla sahip olunur. Onların adlarının verildiği sokaklarda yaşamakla sahip olunur... Yepyeni bir Ağın, ancak Dergisinin girişiyle gerçekleşir. Yöre dergilerinin ve yöre gazetelerinin ülkemizde azımsanamayacak hizmetleri olmuştur yörelerine... Komşu ilçe Eğin, yöre basınının sayesinde dillerden düşmüyor. Folkloruyla, yetiştirdikleriyle tanınıyor.

Ağın Dergisi’nin soluk yeşil kapağını açıyorum satır satır, mısra mısra okuyorum sayfalarını. Rahmetli Türkçe öğretmenim Mehmet Orhan’ın “Dönüşsüz Yol” unda “Akşamla köye inen/ Bir garip yolcu idi sanki ay/ O altın çağında ömrümüzün/ Cennetten bir köşesiydi çevremiz/ Küçücük evlerimiz birer saray”ını, Hüseyin Kabasakal’ın Deli Osman’ında “Yırtık gömleğinin yakasından/ Okunurdu ömrünün yoksulluğu/ Garipti, perişandı ama/ Hiç denemedi kula kulluğu/ Hırlar, havlar, ısırmazdı/ Zira bizden daha çok insan”dı ve Nezahat Gültekin’in “Sıladan ayrıldık gurbete geldik/ Çocuklar için biz dağları deldik/ Bazı gün üzüldük bazı gün güldük/ İçimde hasreti kaldı hasreti” dizeleriyle duygulandım.

İki ayda bir yayımlanan Ağın Dergisi’nin yıllık abone ücreti 25 YTL...

Dergiyi, Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği, Hoşdere Caddesi, Akasya Ap. No: 41-2A Yukarı Ayrancı/ Ankara” adresinden isteyebilirsiniz. Ağın Dergisi’ne katkıda bulunanları kutluyorum.

MANİLER*

Av. Fikret MEMİŞOĞLU

Bu sular meste gider
Dolanır dosta gider
Yıkılası Harput'a
Sağ gelen hasta gider

Aslım karabağlıdır
Başım yara bağıdır
Çözme tabip yaramı
Yâr elile bağıdır

Dağda duman yeri var
Kaşda keman yeri var
Çöz göğsün düğmesini
Sende güman yeri var

Dağları savuşamam
Yol bulup kavuşamam
Göz açtım seni gördüm
Ellerle yavuşamam

Ayrıldım özlerinden
O şirin sözlerinden
Bileydim ayrılık var
Öperdim gözlerinden

Düştüm kötü çağlara
Gün kavuşmaz bağlara
Yârından ayrı düşen
Nasıl düşmez dağlara

Dağ başı duman oldu
Şen günüm yaman oldu
Bana dert olan dilber
Ellere derman oldu

Ateşi köz öldürür
Sürmeyi göz öldürür
Yiğidi bıçak kesmez
Bir acı söz öldürür

Yâr yad oldum, yad oldum
Yüzün gördüm şad oldum
Geçtim kapın önünden
Yıkıldım berbad oldum

Dağ başını kar aldı
Gül dibini har aldı
Ecele borçlu kaldım
Bir canım var yâr aldı

Dağ ayrı duman ayrı
Kaş ayrı keman ayrı
El bizi çok kınıyor
Gezek bir zaman ayrı

Mektup yazdım karadan
Dağlar kalsın aradan
Hasreten dayanamım
Kavuştursun yaradan

Ayrıldım gülüm senden
Saçı sümbülüm senden
Araya dağlar girdi
Kesildi yolum senden

Bu bağa lale düştü
Güle velvele düştü
Yazığım geldi güle
Gül elden ele düştü

Ayva günde pişer mi
Gül yanaktan düşer mi
Sevip sevip ayrılmak
Şanımıza düşer mi

Bülbül, güle mi geldin
Lâldın, dile mi geldin
Bildin gülde vefa yok
Bile bile mi geldin

*Harput Halk Bilgileri, Elazığ Kültür Derneği Yayınları No:2, Elazığ – 1995, Sh: 108-109

BEKLİYORUM

Mehmet ERGÖNÜL

Feleğinen işin neydi vuruştun?
Hoyrat elde yaprak oldun buruştun.
Yeşil idin, karaya mı karıştın?
Masal gözlüm, söyle bana küstün mü?

Bahçemizi yuvan gibi bilesin
Ateş söndü, gel külümü silesin.
Bekliyorum dalmızda gülesin
Ümit kuşu ebediyen sustun mu?

Yeşillere, mavilere büründü
Duman duman saçlarıma süründü.
Nere gitsem bana güldü, göründü
Deli gönül, bu gam senin dostun mu?

AĞIN

Hüsnü AYDOĞMUŞ

Hankların bakraç bakraç süslenir
Hozanlarda inek koyun beslenir
Çoban Meşo, Emo diye seslenir
Yazılar'da, Üçdutlar'da, Hoplar'da.

Ulu çınar yel estikçe sallanır
Andiri'de kavun karpuz ballanır
Hastek'inde elma armut dallanır
Kakın kuruturlar, damda kaplarda.

Hoşirik'in yazın değer cenneti
Sana koşan, eda eder sünneti
Evlatların sarmış gider gurbeti
Nasibimiz, dolaşırız yollarda.

Berraktır, soğuktur suyun içilmez
Gün olur döneriz, senden geçilmez
Anamızsın, başka mekân seçilmez
Kavim, Kâbil göçümüzü toplarda.

YAŞAMIMDAN BİR KESİT

Fatma Yaşar ÇAKAR

1 Mayıs 1926 tarihinde, Ağın Hacıyusuf Mahallesi'nden Ahçıbaşıgilin Nuri Yaşar ile Kuzgeçe Mahallesi'nden Ceritgilin Emine Hanım'ın kızları olarak Ağın'da doğmuştum.

Çocukluğum Mersin'de geçti. O şehri hâlâ hasretle anarım. O zamanlar Mersin yeniliklere çok açık bir şehirdi.

Sekiz yaşındaydım...Mersin'e, İstanbul Şehir Tiyatrosu, Ertuğrul Muhsin başkanlığında turneye gelmişti. -Ayrıca şunu belirtmeden geçemeyeceğim, annem güzel sanatların bütün dallarından hoşlanır, ilgi duyardı. Ölünceye kadar da elinden kitabını bırakmadı...Sinemaya, tiyatroya giderdik-

Küçüktüm, evde bırakacakları kimse olmadığ için hep beraberlerinde götürürlerdi.

O zamanlar sinemalarda sessiz film gösterilirdi. Filmden evvel; Miki fare, boks maçı, meşhur Şarlo'nun filmleri gösterilirdi, çok eğlenirdim.

Evet, Ertuğrul Muhsin'in, turneye gelen tiyatrosuna da gittik, bir akşam.

Şimdiki İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun adı, o zamanlar Darülbeydi idi. Gece, perdenin açılmasını beklerken, kendimi nasıl sahnede buldum!..Anlatmak uzun sürer...

Rolümü, sahne arkasında prova yaptırdılar. Oyun sonunda annemin yanına getirildiğim zaman, insanlar çevremize toplandı, 'sahnedeki bu küçük müydü?' diye, güzel sözlerle beni kutladılar.

Galiba tiyatrodan o zamanlar zehirlendim? Hep sahne, sahne hayalini kurdum.

Müziğe âşıktım, operacı olmak istedim. Daha okula gitmeden; evin süpürgesini kucağıma alır, üstünden bir çöp koparır, onu pena gibi kullanıp, hem çalar hem de avaz avaz şarkı söylerdim. Komşu kızları da bize udlarıyla gelir, çalar, günün şarkılarını söylerlerdi.

Ne operacılığı!..Olamazdı!..Çarpık zihniyetin ve çevrenin, benim gibi nice kurbanları var etrafımızda...Samimiyetimle söylüyorum hâlâ yanarım.

* * *

Bir zaman sonra ailem Mersin'den Ankara'ya göç etti.

1938'de Atamızı kaybettiğimiz zaman, ilko-

kulda öğretmenimizle beraber günlerce ağladık. O büyük lideri çeşitli törenlerle andık. Bu arada, Atamızın anısına Milli Eğitim Müdürlüğü'nce Ankara ilkokullar arası bir şiir yarışması düzenlenmişti. Katıldım, kazanmıştım...Ailemle çok mutlu olduk. Ama o şiir ne yazık ki ortalıkta yok, önemini bilip de saklayamadık.

Zaman geldi, ilkokul bitti.

Konservatuari istedim, ailem "hayır" dedi. Günlerce ağladım!..Ortaokula yerleştirildim ve hiç sevmedim.

Müzik öğretmenimiz operacı Rabia Erler, "Semi radyo evi'ne alalım" dedi. Evden yine, "hayır" cevabını aldım, sonuç yine hazine...Ortaokuldan sonra da okumadım.

Evde öyküler-şiirler yazar, o zamanın popüler mecmuaları olan Yedi Gün, Ev Kadın... mecmualarına gönderirdim. Hiç değilse, o zaman mecmuada çıkan şiirlerimden birisini, peltesi çıkmış bir halde, oğlum Bahadır bulmuş, elimizde...

Şimdi Keban Baraj Gölü altında kalan Kopihnik Köyü'nden rahmetli komiser Mustafa Çakar'ın oğlu Celâl'le nişanlıydım. Ağabeyimiz Şeref Hocaoglu, anneme, "Fatma'yı radyo evi'ne koyalım" demiş. Annem biliyor ki, Celâl bunu asla istemez. "Eh, Celâl izin verirse girersin" dedi. Celâl'e söyledim, reddedildi.

Yirmi bir yaşında rahmetli Celâl Çakar'la evlendim.

Sonra her şey birden köreldi...

* * *

Çalışmaya başladım...Karayolları Plan Proje Dairesi teknik hesapçıydım.

Gitmediğim kurs kalmadı. Hangileri olduğunu yazıp fazla detaya girmek istemiyorum. Uzun hikâye...Tiyatro kursuna da gittim. Cihan Ünal, Atilla Olgaç, Rüştü Asyalı, Ayten Uncuoğlu ve daha birçokları. Grubumuz oldukça kalabalıktı, ama zamanın ilerlemesiyle yarısı döküldü...kolay şey zannetmişlerdi!..

İki yıl daha tiyatro yaptık, halka açık oynadık. Çalıştık, sertifikalarımızı aldık, onlar konservatuara uğurlandı. O da bitti.

Ayrıca şunu söylemeden de geçmeyeyim; son

derece meraklı bir boks izleyicisiyim. Eğer bugünün gençlerinden olsaydım bir tutkum da o olurdu. Kendimi boksörlük hevesine kaptırırdım. Gençken minyondum, ama çok kuvvetli bir kızdım. Okulda gruplar kurar, voleybol maçları yapardık. Ben mutlaka servis atmada görevlendirilirdim.

Tiyatro çalışmalarını sürdürürken iki özel tiyatrodan profesyonel olarak teklif aldım. Suat Taşer Hoca'mla konuştum, "Fiyat iyi, kabul et" dedi. Nerdeee...burayı bile aile baskısı yüzünden zor sonuçlandırdım!.. Hem de iki çocuk, koca, yetmiyor-muş gibi dışardan hâlâ annemin baskısı...sonra işyerinde kaç yılın çalışanıydım. Bırakamazdım. Horoz ölmüş, gözü çöplükte kalmış derler. Çalışırken her iş özveri ister, ama tiyatronun özverisi hiçbirine benzemez diyorum.

Tiyatrodayken; rollerimi dairenin tuvaletine sık sık giderek kimi kısmını orada, kimi kısmını da masamda herkesten gizli ezberlemeye çalışırdım. Çünkü evde o ortamı bulamazdım.

Hani derler ya, yarımı deştiniz. Bu deyimle derginin benden daha geniş bir özgeçmiş istemesi de buna neden oldu. Dertli dırlağan olurmuş!..

* * *

Hobilerimi ise kısaca şöyle sıralayabilirim:

-Kendimi bildim bileli kitap okurum. O kitap sıkıcı da olsa sonuna kadar okur ve bitiririm. Ekseri dünya klasiklerini tercih ederim. Halen okuduğum kitap, Alfret Mango'nun 'Atatürk' adlı kitabı. Sırada, Turgut Özakman'ın 'Şu Çılgın Türkler' adlı kitabı var.

-Şarkı söylemeyi çok severim. Şarkı söylediğim zaman kendimi kuş gibi hafiflemiş hissederim.

-Çok duyarlı bir insanım ve bu huyumdan hiç memnun değilim.

-Şiir yazarım. Tarihi, coğrafyayı çok severim.

-Seyahati çok seviyorum, devamlı kış-yaz do-laşırım.

-Ayvalık'ta yaşıyorum. Yılda bir Ankara'daki evime giderim.

* * *

Dergide bana yazma fırsatını veren yazı kurulu üyelerine-emeği geçenlere teşekkürlerimi sunar-ken, Ağınlî tüm hemşehrilerime, Ağın Düşün ve Sanat Dergisi okurlarına, tüm insanlara sağlık ve mutluluklar diliyorum.

Selâm ve sevgilerimle.

EGE'NİN KÜÇÜK ÇAPKININA

A. Münir CERİT

Sevgili Sezen Aksu'ya

Sen nerden öğrendin a kız
Daha bu gencecik yaşında
İlk gençlik İstanbul'unun
Destansı sevdalarını...
Nasıl erittin bilmem oyunbaz
Beyoğlu bıçkını
Ağırbaşlı İzmir efesinde?

Tam iki bin yıl önce senden
Denemişti bunu Argos'lu güzel Helen:
Serip altın lüleli saçlarını Troya'lı
prensini yüzüne
Okumuştun ona Hellas'ın
En baştan çıkarıcı dizelerini...

Farkındasın ama sonrasında olanların:
Yüzyıllar süren savaşlar
Ki gider ucu yıkımına kadar
Kentler incisi Troya'nın...

Oysa sen, helal olsun sana!
Çözdün o kördüğümü bir çırpıda.
Artık ne savaş var
İki yaka arasında,
Ne de ölümcül kıskançlıklar...

Şimdi söylüyorsunuz birlikte
Dostça, kardeşçe, sevgilice
Gizemli Ege'nin
Sabah bardacığı kokan
Buğulu aşk şarkılarını...

11 Temmuz 2001

BATMAN DEDİKLERİ YER BİR SICAK OVA

Nihat ERTUĞRUL

Ankara'dan bindiğimiz THY'nin Boing uçağı Diyarbakır semalarına geldiğinde, Dayımgil'in Soner Güder'in dermanı, oturduğu koltuğun kenarlarını sık-maktan hemen hemen kesilmişti. Bir saat beş dakika süren yolculukta Soner başını bir sefer olsun dahi camdan tarafa çevirmemişti, ne olur ne olmaz, aşağıyı falan görürüm diye!..Soner'de uçak fobisi, yani uçma korkusu vardı. Buna rağmen Batman gezisini uçakla yapmakta karar kılmıştık. On altı saatlik yol başka türlü de zaten hiç çekilmezdi ki. Gayemiz, geçen yıl tuğgenerallik rütbesini aldıktan sonra Batman Jandarma Bölge Komutanlığı'na atanan Erhan Güder Paşa'yı ziyaret etmektir. Erhan, hem benim hem de Soner'in akrabası olduğu gibi, ayrıca çocukluğumuz da beraber geçmişti.

Havaalanı binası dışına çıktığımızda, elinde adımın yazılı olduğu tabela ile bizi almaya gelen astsubayı bulmamız zor olmadı. Kendisi levazımcı imiş. Özel aracı ile geldiği Diyarbakır dönüşü bizi alması emredilmiş kendisine...

Yöre halkının dili ile Diyarbakır, Batman'a 96 kilometre uzaklıkta. Yolculuğumuz 70 dakika sürdü ve Erhan Paşa'nın konutunun önünde son buldu. Erhan bizi konutun bahçesindeki çardağında bekliyordu. Sarıldık ve doya doya hasret giderdik. Erhan bizimle yirmi dakika oturduktan sonra, yine Elazığlı olan Kolordu Komutanı Korgeneral Cahit Sarsılmaz'ın tugay'da olduğunu söyleyerek, bizden izin alarak ayrıldı. İşte bu andan sonra Batman'ın sıcaklığını hissederek olduk. Ankara'da yaşayan Şemsettin Amca'nın kızı, Erhan'ın eşi Güler hanıma sordum, "sıcaklık kaç derece" diye? Aldığım cevap korkunçtu. 43 derece... İşte orada, "Anovv" dediğimi hatırlıyorum.

Bizim Güler, yoldan gelene aç mısın diye sorulmayacağını düşünmüş olmalı ki, hemen önümüze Ağın işi ayrılan çorbayı koydu. Aman Allahım bu ne güzel çorba, hem de buz gibi... 'Ölmüşlerinin canına gitsin' diyerek bu güzel çorbayı son damlasına kadar içtik. Rahmetli Emine yengem de iyi yemek yapardı ama, Güler de, daha sonraki günlerde yaptığı yemeklerle annesinden aşağı kalmadığını bir kez daha ispatladı. Kendisi-

ne buradan bir kez daha 'ellerine sağlık' diyorum. Daha sonra bize ayrılan odalarımızda yorgunluk atıktan sonra, akşam yemeğini gazinoda yedik. Erhan da, Kolordu Komutanını Korgeneral Cahit Paşa'yı yolcu ettikten sonra bize katıldı. Gecenin geç saatlerine kadar Ağın'dan ve eskilerden konuştuk.

Ertesi günün programı Paşa tarafından yapılmıştı. Gündüz bizi Hasankeyf'e gönderecek, akşam da Batman'da yaşayan Ağınlılar ile bir araya gelerek piknik yapacaktık. Esasen biz de Hasankeyf'i görmeyi çok arzu ediyorduk. Fırsat bu fırsat diyerek, bize tahsis edilen bir araç ile bu tarih kokan topraklara gittik. Manzara muazzamdı, ama bu tarihin önümüzdeki yıllarda suların altında kalacak olması, bir yerde Hasankeyf'te keyfimizi kaçırmaya yetiyordu. Hasankeyf Kalesi'ni bize Turgut gezdirdi. Turgut on beş yaşında ve son derece zeki bir çocuk...Beş yıldan beri turist rehberliği yaptığını söylerken, gözlerindeki parıltıyı ve gururu görmezden gelmek kendisine karşı büyük bir haksızlık olurdu. Bu arada Turgut, hükümete olan kınarlığını bizlere açmadan da yapamıyordu. Turgut şöyle diyordu, "Geçen sene kalede tam on bir adet eski para buldum. Bunu benim elimden almak için bayağı para verenler dahi oldu. Babam, bunları devlete vermem gerektiğini söyledi, ben de öyle yaptım. Devletin bana verdiği şey ise iki kalemle, iki silgi oldu!.."

Bizim Hasankeyf gezimizin güzel geçmesi yine Erhan sayesinde oldu. Erhan o keskin zekâsıyla, bizler için çok güzel bir organizasyon yapmıştı. Nereye gitiysek, tabiri caizse 'ayağımızı yere bastırmadılar.' Hasankeyf'te ilk uğrak yerimiz Yolgeçen Hanı oldu. Burada çayımızı içtikten sonra öğlen sıcaklığında da Kale'yi gezdik. Sıcaklık 43 derece...Sıcağa alışık olmamam beni birtakım yöntemlere zorlamıştı. Ceplerim ve ellerim su şişeleri ile doluydu. İşte orada, Antalya yöresinde sık sık gördüğüm ve 'Bunlar da hiç susuz gezemez' diye takıldığım yabancı turistler aklıma geldi. Ben de onlardan biri olmuştum. Acıkmıştık...Yöre iyi bilen şoförümüz ve rehberimiz, bizi Hasbahçe isimli yeşilin yeşil olduğu bir lokantaya götürdüler. Burada güzel bir ala-

balık ile Kale'nin yorgunluğunu attık.

Daha sonra ziyaret ettiğimiz Jandarma Komando Bölüğü'nde, bölük komutanı yüzbaşı ve yardımcısı üsteğmen ile, benim futbol hakemi olmam, onların da futbol oynamalarından dolayı bol toplu bir muhabbete daldık. Ayrınlık öncesi bize ikram edilen buz gibi Maraş dondurması ile Hasankeyf gezimize noktayı da koymuş olduk. Bu arada sıcak da bizi tam manası ile kavurmuştu.

Akşam tugay'ın piknik yerinde Ağınlı hemşehrilerimiz ile buluştuk. Bunlardan polis olanı Vahşenli, öğretmen olan bayan Hastekli, ikinci bayan öğretmen ise Andirili Esin Demir'di. Kendisi ile güzel sohbetlerimiz oldu. Ağın'dan Kahvecigilin torunu, Andirili kefcî Mehmet'in çocuklarından biri... Tam bir idealist, eğitim savışçısı, ikinci bir Çalıküşu... Dört yıldan beri Batman'da, Batman'ın dayanılmaz sıcaklığında görev yapıyormuş. Geç saatlere kadar oturduk, muhabbet ettik kendisiyle. Bir daha görüşebilmek umudu ile de ayrıldık.

Batman'da sabah erken oluyor. Saat 04 dedimi güneş tüm acımasızlığı ile Batman Ovası'nın üzerine doğuyor. Saat 08'e gelince sıcaklık 32 derece civarlarında...Jandarma tugayı Batman'a beş kilometre uzakta, yemyeşil ağaçların arasında bir yer. Kendi başına bir kuruluş; sinemasından alışveriş kompleksine, yüzme havuzundan pastanesine kadar her şey var. Personelin çoğu burada lojmanlarda kalıyor, Paşa da dahil...Paşa'nın evi tam bir saray yavrusu. Kısaca tam bir paşa evi. Bahçesinde her türlü meyve ve sebzeyi yetiştiriyorlar. Erhan Paşa, yaz aylarında tugay'ın ihtiyaçlarının tamamını kendi seralarından karşıladıklarını belirtiyor. Önemli olan devletin parası boşa gitmesin. İşte bu yüzden, devletin kendisine tahsis ettiği Grand Chrocki marka cip'e de ayağını atmıyor. Nedeni ise çok benzin yakması. Dedim ki, "Mademki bu araç buraya durmaya gelmiş, hiç değilse önünde bir resim çektirelim..." O da beni kırmayarak bu teklifimi kabul etti.

Batman'da dikkatimi çeken şeylerin başında da

serçe kuşlarının bolluğu geliyordu. Öyle ki Hasankeyf'teki Turgut'un dediğine bakılırsa, Dicle Nehri'nde balık avlayan balıkçılar balık olmalarına serçe takıyorlarmış!..

Şehirde olsun, çevrede olsun ağaç diye bir şey görmek mümkün değil. Şehrin yegâne ağaçlık bölümü, petrolcülerin bölgesi. Burası da son derece yeşil ve bakımlı. Zaten Batman'ı Batman yapan da petrolcülermiş. Batman 350 bin nüfusa sahip. Şehirdeki arabalara bakılırsa oldukça varlıklı bir yer. Bunu TPAO tesislerinde daha iyi algılamak mümkün.

Cumartesi kahvaltısını, tugayın yanında arazisi ve evi bulunan Mehmet Ağa'nın evinde sinekler ile yaptık!..Havanın ve ortamın elverişliliği yüzünden kahvaltımız daha çok sineklerle muharebeyi andırıyordu. Erhan Paşa, Mehmet Ağa'nın çoktan beri kendisini davet ettiğinden söz ederken, Mehmet Ağa da kendisinin ne kadar milliyetçi olduğunu belirterek, daha önce orada görev yapan tüm komutanların adlarını bir bir sayıyordu. Mehmet Ağa'nın, "Büyük rütbeli askerden zarar gelmez" şeklindeki cümlesi ise bayağı anlamlıydı. Erhan'a baktım manalı manalı gülüyordu. Ben bu gülüşün ne demek olduğunu çocukluğumuzdan beri çok iyi bilirim!..

Dönmeden önce, Paşa ile bir sabah da havuza girdik ve akabinde okey oynadık. Paşa burada da Paşa'lığını göstererek bizi yendi. Soner'in dediğine bakılırsa Paşa yenilgiyi kaldıramazmış!..Canı sağ olsun, bize gösterdiği misafirperverlik zaten bizleri yeteri kadar mahcup etti. Bir de orada onu yensek ayıp olmaz mıydı?..

Ayrınlık zamanı gelip çatmıştı. Ayrınlığa ne kadar üzülüyorsam, sıcaktan kurtulacağıma da bir o kadar seviniyordum. Ayrılmamız tam bir Ağın usulü oldu. Ağınlı olan herkes bunu bilir. Saat 14.10'da aracımıza binerek bizi uğurlamaya gelen dostlarımıza el salladık. Gelemeyenlere ise şimdi Almanya'dan, Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin bu satırları arasından el sallıyorum.

Hepiniz hoşça kalın.

İLK ve SON DİN İSTİSMARIM

Prof. Dr. M. Sadık DEMİRSOY

Hastalanıncaya kadar, babam ramazan ayları boyunca orucunu düzenli tutardı. Bayram namazlarına beni ve ağabeyimi de götürürdü. Camide yer tabilmek için gece yarısı üçümüz yola dizilirdik. Ellerini arkaya kavuşturmuş olarak önde babam, iki adım gerisinde de biz, iki kardeş sokak lambaları altında gittikçe büyüyen gölgelerimizi izleyerek camiye varırdık.

Yine o gece annem tarafından uyandırıldım. Acele ile birer poğaça yiyip, çay içtikten sonra babamla birlikte yola çıktık. İçtiğim çayın ve gece ayazının etkisi ile uykudan eser kalmamıştı. Babam hiç konuşmadan önümüzden gidiyor, ağabeyim ve ben de küçük adımlarımızla ona yetişmeye çalışıyorduk. Gecenin karanlığını evlerde tek tük yakılmaya başlayan lambalar ve neredeyse sadece direkleri aydınlatabilen sokak lambaları bozuyordu. Yolum bitiminde, sola, biraz yokuş yukarı çıktığımızda yeni inşaatı bitmiş cami bütün ihtişamı ile karşımıza çıktı. Caminin bütün ışıkları yakılmıştı. Gecenin sessizliğinde Kuran okuyan hocanın camiden yükselen yanık sesi insanı sanki bir başka aleme götürüyordu. Ürkek adımlarla caminin merdivenlerinden çıkarak girişe geldik. Ayakkabılarımızı çıkararak, ana kapıdan içeri girdik.

Caminin içi dışarıya göre daha sıcaktı. Namaza daha çok zaman olmasına rağmen cami yarı yarıya dolmuştu. İnsanların kimi bağdaş kurmuş, kimi ayaklarını altına alarak, kimi de duvara yaslanarak oturmuştu. Bazıları fısıltı ile birbirleri ile sohbet ederken, bazıları okunan Kuran'ın etkisiyle gözlerini kapatmış, öne arkaya ritmik olarak sallanıyordu. Bazıları da ellerindeki tespihi çekip, dudaklarını oynatarak dua ederlerken gözlerinin ucu ile gidip geleni izliyorlardı.

Babamla birlikte solda duvarın dibine oturduk. O önde bağdaş kurup otururken, arkasında duvara yaslanarak yeni gelen insanları izlemeye başladım.

Aradan on dakika geçmemişti ki din dersi öğretmenimin camiden içeri girdiğini gördüm. Esas mesleği veterinerlik olan öğretmenim emekli olduktan sonra ilahiyat fakültesini bitirmiş, bilgili ve olgun bir insandı.

Din dersi öğretmenim camiye girdiğinde sağa sola bakarak ilerledi. Bizden oldukça uzakta bir yere oturdu. Ona bakarak göz göze gelmeye çalışıyordum. Ne de olsa beni camide görürse din dersi notumu yükseltebilirdi. Oldukça uzakta olduğu için bir türlü dikkatini çekemiyordum. Sonunda karar verdim. Onun yakınına gidecektim.

Babam sırtını bize dönmüş, gözleri kısık, önde Kuran okuyan hocayı izliyordu. Yavaşça ayağa kalktım ve ürkek adımlarla öğretmenimin yakınında bir yere oturdum. Dönüp, sık sık ona doğru bakmaya başladım. Acaba benim camide bayram namazına geldiğimi fark etmiş miydi?

Nihayet amacıma ulaşmıştım. Öğretmenimle göz göze gelmiştik. Eli ile yanına gelmemi işaret etti. Hemen yanına gittim. Asık bir yüzle, tepeden tırnağa beni süzdükten sonra:

“Tamam seni gördüm, namaz kılmaya gelmişsin. Notunu yükselteceğim. Artık babanın yanına dönebilirsin” dedi.

Eşekten düşmüş gibi olmuştum. Sanki vücudumun bütün kanı yüzüme hücum etmişti. Bin kere pişman olmuştum. Utancımdan hiçbir şey söylemeden, yarım yamalak bir selâmla babamın yanına döndüm. Bütün yıl boyunca da derslerde başımı kaldırıp din dersi öğretmenimin yüzüne bakamadım.

Bu olay benim yaptığım ilk ve son din istismarım oldu. Koca koca insanların nasıl din istismarı yaptıklarına, dini kullanarak para ve mevki edindiklerine hâlâ şaşarım. Acaba bunlarda en ufak bir utanma duygusu yok mudur? Kim bilir?

TRENİ BİLİR MİSİN?

Mehmet AYCI

Rahmetli Kemal Tahir, romanlarındaki İç Anadolu kökenli kahramanlarına “- amanı bilir misin?” dedirtir ya, bayılırım; korkunun, acının, çekinmenin ve biraz da çekingenliğin böyle bir soru cümlesine sığıştırılması dünyanın hangi dilinde bulunur diye sorsam, mübarek işaret parmağınızla gözleri sürmeli Türkçe’yi işaret edeceğinizi de bilenlerdenim. Amanı bilir misin demeyeceğim; korkacak bir şey yok, niyetim tren bilmecelerini bilip bilmediğinizi öğrenmek; biliyorsanız hafızanızı, bilmiyorsanız merakınızı tazelemektir. Nasipte “Devlet Ana” ve “Yorgun Savaşçı” yazarının ruhuna bir kere daha selâm göndermek varmış; selâm olsun...

Treni bilir misin sorusuna, -elbette biliriz canım, tren, trendir işte, rayda gider, istasyonda durur, adam taşır, biraz deşersen keder taşır, kahr taşır, acı taşır, aşk taşır, koskoca ülkeyi icabında sırtında taşımıştır- cevabına benzer beylik laflarla karşılık vereceğinizi biliyorum. Bildiğim için de siz sevgili okuyucularına söyleyecek az şey bırakıyorum; beylik, Mehmet Aycı’da kalsın, ola ki bir söz devleti kurar da, namı yedi cihanda dilden dile dolaşır; bu tadına doyum olmaz coğrafyanın bir kısmını ise tren yazıları oluşturur.

Vakti zamanında bir düzine tren bilmecesini sayıp dökmüş; şöyle birkaç başı mamur bir bilmeceli tren yazısı ortaya çıkarmıştım; “Bilmece Trenleri” ne bakarsanız hakkımı teslim edersiniz. Gel gelelim pirimiz üstadımız Amil Çelebioğlu ile Yusuf Ziya Öksüz’ün müşterek hazırladıkları “Türk Bilmeceler Hazinesi” kitabına bakmayı unutmışum. -Bağışlayın; unutkanlık da insani bir şeydir ve hamdolsun bu unutkanlığımın telafisi vardır; treni kaçırmış sayılmayız- Bir de ne göreyim; bir yarım düzine bilmece, sefere hazır mavi trenin peronda beklemesi gibi beni beklemiyor mu? İş bu bilmeceleri diğer yazıya “mütemmim cüz” olarak eklemek fakire yakışmaz diye kaleme sarıldım ve şahit olduğunuz gibi hayli de mesafe kat ettim. İşte size Mehmet Aycı’dan yeni bir tren yazısı; okuyun okuyabildiğiniz kadar...

Evvela, hatırları kalmasın, cevabı tren olmayan ama içinde tren geçen iki bilmeceyi buracıkta zikretmezsem gözlerim açık gider. Birincisi Elazığ yöresine

ait bir “İstanbul” bilmecesidir ki, cevabı içinde saklıdır. Ankara-İstanbul arasını üç saate indirecek Hızlı Tren yolu inşaatının kesintisiz devam ettiği bu günlerde, trenli, İstanbullu bir bilmeceyi kitap sayfalarından çıkarıp siz saygıdeğer kamuoyunun dikkatine sunmak az şey olmasa gerekir. Bu kadar sözden sonra gelelim bilmecemize;

“Tren gelir is diye,
Makinist vurur tan diye,
Kömürcü anahtarı kaybetmiş,
Kondüktör bağırır bul diye”

İşte size dünyanın gözbebeği İstanbul. Bence uysa da olur uymasa da ama, uymadı bu birader, şimdiki trenlerde kömürcü ne gezer, hem anahtarı kaybetmişse kaybetmiş, bize ne, üstelik bu bilmece miadı dolmuş bir bilmecedir diyorsanız; dediğinizle kalın ey erenler; varsa gücünüz İstanbullu bir “hızlandırılmış” yahut “hızlı” tren bilmecesi icat edersiniz; biz de erinip üşenmeden en muzip halimizi takınarak bilmeyenlere sormasını pekala biliriz.

İkinci bilmecemizin cevabı içinde değil ama, üstüne bakarsanız anlarsınız diyeceğim geliyor:

“Şehri var evi yok
Nehri var suyu yok,
Yolu var treni yok”

Yine Elazığ yöresine ait olan bu bilmecede; otobüsün, minibüsün, otomobilin, kamyonun, kağının adı anılmıyor da, trenin o yüce adı zikrediliyor diye sormuyorum; trenin nasıl vazgeçilmez bir “ağır”lıkta ulaşım vasıtası olduğunu zaten biliyorsunuz. Ağır lafında bir kinaye olduğunu zinhar düşünmeyin; şimdiki trenlerimiz en az otobüs kadar sürat yapıyor, hatta yol durumuna göre cümle kara taşıtlarına nal toplattığı bile olmuyor değil. Ben iyisi mi sözü uzatmadan bilmecenin cevabının bir demiryolu haritası, af edersiniz, bir harita olduğunu söyleyeyim ki, dokuz doğurmaktan kurtulasınız.

Madem Elazığ yöresinden başladık, sazi, yine af buyurun, kalemi ele almışken devam edelim; bu sahi-den cevabı tren olan bir bilmecedir ve üstüne üstlük trenin ne kadar çevreci bir ulaşım aracı olduğu da bilme-

cede vurgulanmaktadır:

“Gider gider izi yok
Geriye gider tozu yok,
Dünya kadar mal götürür,
Zerre kadar canı yok”
İşte size tren...

Yanlış anlamayın, Elazığlı filan değilim, Elaziz vilayetinde meskûn yakınım da bulunmamaktadır; şimdi soracağım iki bilmece de aynı yöreden derlenmiştir:

“Uzun uzun urganlar
Ucunda demir hanlar”

Vagonu hana, treni urgana benzetmek Türk işidir ve bu zekâ daha neler yapmaya muktedirdir; Allah bilir.

“Küçücük küçücük evler
Düdüğü duyunca,
Sıraya girerler”

E, vagon hana benzetilir de, eve benzetilmez mi? Kim söylediyse ağzına sağlık diyelim de, marifetin iltifata tabi olduğunu cümle cihan bir kez daha anlamış olsun. Bu sıraya girme asker işi değil, iliklerine kadar sivildir.

Bir tren yazısında bir şehre bu kadar iltifat fazlasıyla yeter, hem ben hemşehri muhabbetinin, toprak ayağının uzağında olan bir insanım, neme lazım, diyerek Bilecik yöresine ait bir tren bilmeceyi yazıyı sürdürdüm. Görelim halkım ne söylemiş:

“Uzaktan baktım dağ gibi,
Yanına gittim ağ gibi”

Dağ gibi görünse de, ağ gibi görünse de anlatılan bizim trenimizdir ve öyle uzakta filan da değildir; Bilecik’in tam ortasından geçmektedir.

Bir de, “Kara tavla geldi/ Tepeleri deldi” bilmeceyi vardır ki, bunu ancak, kömür çıkarmadan gelen Zonguldaklı kardeşlerimiz söyler dersiniz. Doğru söylersiniz, Zonguldak’a tren ilk vardığında tepeleri delerek gelen bu kara tavla da ne ola ki diye hayretle karışık söylenmiş bir bilmeceyi ibaretti okuduğunuz.

Hani bizim şehrimizin tren bilmeceleri diye dövünmeyi bırakın da, büyükannenizin, büyükbabanızın dizi dibinde bir miktar oturun, onların sözüne kulak verin. Bakın ne bilmece çıkarıyor ortaya. İcabında Türk halk-bilimine katkınız olur da benden sonrakiler adınızı hayırla yâd eder. Söz, ben de ederim.

VAHŞEN - II

Mustafa KAYA

sakız kanatmayı sende gördüm
çukur açıp çakı vurmayı
çimmeyi sende öğrendim
yosunu tanıdım gölögünde
kurbağalarla suya dalmayı
korkularımı sende yendim
türküler okudum çağrış çağrış
davar önlerine çıkmayı sende bildim
korkusuz sürüye girmeyi
eşeğe binmeyi
dörtmala koşturmayı
yelesine sarılıp eşeğin
semersiz durmayı sende öğrendim
kazan kazan bulgur kaynatmayı
mendil mendil bulgur yemeyi
çarşaf çarşaf pestil açmayı sende gördüm
nohut kumda kaynıyor
sac da leblebi oluyor
ateşinde isot olur
sende yaşadım sende buldum
dut toplamayı öğrendim
arı sokmalarına alıştım
çıyan akrep karasinek
hepsine akran oldum
bakraç bakraç süt evlerde hızana vurulur
saatlerce yayık yağ yapar
ayran olur sende doydum
ocakta ekmek aş pişer
cezvede kahve keyfini
ak sakallı dedemde gördüm
çağalarına karpuz bulan nenemi tanıdım
vahşen benim köyüm
çocukluğum
gençliğim
düşlerim anılarım
kanım canım
sende bildim ilk heyecanı
ilk aşk çarpıntısını
bir çift kara gözü
şark çıbanını
böceklerin sesini sende dinledim
siyah saçlara sevdami yaktım
uzakta ıfır akarken
binlerce sevincim içinde
en güzeli yine sendin vahşen....

ERMENİLER ve ERMENİ SORUNUNA GENEL BİR BAKIŞ

Dt. Erhan ÇATALTAŞ

(Geçen sayıdan devam)

Politikada bilinen kaidedir; 'Devlet yönetiminde işler iyi gitmez ise halkın nazarı dikkati yurt dışındaki olaylara çevrilir.' Oysaki tarih boyunca Fransızlarla Ermenilerin hiçbir bağlantısı yoktur. Herhalde yakında Fransızların Ermenileri kıskırttığını söylemek de suç olacak?

Acaba Fransa, Cezayir'de yaptığı soykırımı kamufle etmek için mi Ermeni Tehciri'ni pişirip pişirip dünyanın önüne koymaktadır?

8 Mayıs 1945 günü-Paris: II. Dünya Savaşı Almanların kesin yenilgisi ile bitmiş, Fransızlar, İngiliz ve Amerikan destekli zaferlerini coşkuyla kutluyorlar.

Yine aynı gün: Cezayir'de Setif şehrinde Almanlara karşı savaşmaları karşılığında özgürlük vaat edilmiş, Cezayirli de zafer yürüyüşü yapmakta... En önde izci kıyafeti ile Sual Buzid isminde bir genç yürüyor. Kalabalık, Nazi Almanya'sının yenilgisini sömürgeciğin sonu olarak yorumlayıp coşku ile marşlar söylüyor. Buzid de iyice heyecanlanıp Cezayir bayrağı açıyor. Birden yer gök karışıyor. Paraşütçüler indiriliyor ve havadan-karadan ölüm yağmaya başlıyor. Sömürgeci Fransızlar sivil halkın üzerine ateş açıyor. Bu gaddarca açılan ateş sonucu Setif ve Guelma şehirlerinde 45 bin Cezayirli öldürülüyor. Cezayir bağımsızlığına kavuşana kadar, kendi kayıtlarına göre Fransızlar 1,5 milyon Cezayirliyi katletmişlerdir.

Türkiye'nin sözde 'Ermeni Soykırımı'ı tanımasını isteyen ve hatta sosyalistlerin bunu AB müzakereleri için şart koştuğu Fransa, "Bu olayları tarihçilere bırakalım" demektedir.

Cezayir Devlet Başkanı Buteflika'nın, 1945'de yapılan katliamı soykırım olarak tanımlayıp, Fransa'nın bunu kabul ederek özür dilemesi talebi üzerine, Fransa Dışişleri Bakanı Michel Barnier'in, "Bu, iki ülke tarihçilerinin üzerinde çalışması gereken bir konudur" açıklamasını yapması, Fransa'nın dış politikasında nasıl çifte standart uyguladığının en iyi kanıtı oldu.

"Türkiye'nin AB ile müzakereleri 15-20 yıl sürer. Bu süreçte Türkiye'nin Ermeni Soykırımı'ı tanımasını bekliyoruz" diyebilen Barnier, Cezayir'in çağrısı üzerine şunları söyledi: "Bırakalım, iki ülke halkları için büyük acılarla dolu olan geçmişteki bu sayfaları iki ülkenin anlaşması ile tarihçiler çözsun." (Paris-15 Mayıs 2005)

Kurtuluş Savaşı'mız sırasında Fransa'nın Türki-

ye'ye yolladığı Barış Elçisi (!) Francis Buillon'un verdiği raporda, "Kağıt kamyonu yenmiştir" ifadesi, savaşımızın özetidir. Ama birkaç zaman önce bir Fransız senatörünün utanıp sıkılmadan, "Türkiye Sevr'i kabul etmelidir" söylemi, tarihi ne kadar bildiklerini çok iyi anlatmaktadır.

Fransızlar; 'Şahin Bey'i hatırlıyorlarsa, 'Sütçü İmam'ı unutmadıysa, 'Mersin-Aslan Köyü' biliyorlarsa, tarihi de biliyorlardır demektir!..

24 Nisan'ı 'Ermeni Soykırım Günü' ilan eden atletik vücutlu (!) Kaliforniya valisi Arnold Scwzenegger; acaba II. Dünya Savaşı'nda Japonlar Pearl Harbour'da Amerikan donanmasını devre dışı bırakınca "Pasifik kıyıları Japonya'ya yakın" mantıksızlık mantığı ile bu kıyılarda oturan Japonların entegre edildiğini, Doğu Amerika'ya sürüldüğünü biliyor mu? Acaba haritada Türkiye'nin yerini gösterebilecek kadar genel kültüre sahip mi? Yoksa içine ukde olan I. ve II. Viyana kuşatmaları mı? Amerikalıların saygı değer dedeleri, vahşi Kızılderilileri (!) yersiz-yurtsuz bırakan savaşlarda kaç kişiyi katletti? Afrika'dan esir getirilen zencilerden kaç köleyi kırbaçlayarak öldürdü? Bunların hesabını verebilecek mi? Yoksa birkaç bin oy uğruna kulaktan dolma Ermeni hezeyanlarına prim verip, insanlığını satmaya devam mı edecek sayın vali?

AB'ye girmemiz konusunda Avusturya'nın neden bu kadar zorluk çıkardığı da belli oldu. 'Ermeni Soykırımı' maskesi arkasında Viyana kuşatmalarımızın acısının yattığını meclis başkanları beyan etti: "400 yıl önce olanları unutmadık."

Hâlâ Avusturya'da Türk soyadlı birkaç bin Avusturyalı yaşıyor mu ki? Sormak gerek.

Tarih boyunca Polonya ile hep iyi geçindik. Hep verici olduk. İlk dostluk antlaşması, Kanuni Sultan Süleyman'la Zygmunt I arasında 1592'de imzalandı. Sonraki dönemlerde Polonyalılar bu antlaşmayı çeşitli zamanlarda ihlâl ettiler. 1710'da Rus Çarı Petro I, Polonya'yı işgal etti. Kral Stanislaw Leszczynski, Osmanlı İmparatoru III. Ahmet'e sığındı (Şubat 1713-Mayıs 1714). III. Ahmet Rusya'ya sefer hazırlığına başladı. Bunun üzerine Petro I özür dileyip işgali kaldırır. (Meydan Larousse: cilt 21- sayfa 10781)

Polonya'nın milli şairi Mickiewicz şöyle der, "Polonya'nın ezildiği günlerde tek dostumuz Türkler oldu.

Biz Türkleri düşmanlarının önünde eğilmedikleri için çok severiz.” Bir şiirini de, “Türkler atlarını Vistül’de suladığında Polonya hürriyetine kavuşacaktır” diye bitirir.

Lech Walessa, 1980’i takip eden yıllarda Varşova Paktı’ndan ayrılmak için uğraş verirken bizler de Polonyalılar kadar heyecanlanmıştık.

İşte bu Polonya hiçbir haklı nedene dayanmadan ‘Ermeni Soykırımı’ni parlamentosundan geçirdi. Keşke bu sıralarda, XVII. yüzyılda Polonya’daki asilzadelerin zulmünden kaçıp Osmanlı İmparatorluğu’na sığınan ve Polonez Köye yerleştirilen, bugüne kadar da aynı adetlerini sürdürüp, aynı dini inanışlarını yerine getiren Polonyalılarla istişarede bulunmuş olsalardı.

1940 yılında, II. Dünya Savaşı sırasında Rus Gizli Servisi, Stalin’in emriyle asteğmenden mareşale kadar 4 bini subay olmak üzere 22 bin Polonyalının ellerini bağlayıp, başlarına birer kurşun sıkarak Katyn ormanlarında öldürdü. Polonya Meclisi Rusya’yı ‘Soykırım’la suçlayabildi mi? (Rusya eski Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Lech Walessa’ya katliamla ilgili Stalin tarafından imzalanmış belgeleri Ekim 1992’de teslim etmiştir.)

Stalin döneminde, 1934-1938 yılları arasında Ahıska Türkleri, Kırım Tatarları ve Yakut Türkleri Sibiry’a sürüldüler. Kırım Tatarlarından 200 bin kişi öldü veya öldürüldü. Olay, Sovyetler Birliği’nin sabıka dosyasında yer almıştır. Bu soykırımın davası görülmeyecek mi?

Uygur dünyanın ele almayı düşünmediği vahşet Bulgaristan’da da işlendi. 1984-1989 yılları arasında Todor Jivkov, Bulgaristan Türklerine soykırım uyguladı. Bulgaristan Türkleri işkence gördü, isimleri ve dinlerinin değiştirilmesi için şiddetli baskılar uygulandı. Öldürülenler oldu. 360 bin Bulgaristan Türk’ü yurdunu terk etmek zorunda bırakıldı ve Türkiye’ye kaçarak, sığındı. Bu soykırımın davası görülmeyecek mi? Yoksa uygar dünya bunu da görmezlikten gelmeye devam mı edecek?

II. Dünya Savaşı’nda Hırvatistan’da, faşist ‘Ustaca’ partizanlarının Sava Nehri kıyısındaki Jasenovoc kampında katlettiği 700 bin kişi soykırım kurbanı değil midir? Geçtiğimiz on yıl içinde Yugoslavya dağılırken Sırpların katlettiği on binlerce Boşnak ve Arnavut’un gömüldüğü toplu mezarlar yeni yeni bulunup açılmaktadır. Bu soykırım davası görülmeyecek mi?

Almanların II. Dünya Savaşı sırasında öldürdükleri 6 milyon Yahudi, Çingene ve zencinin hesabını Nürnberg’de yapılan göstermelik mahkemede verdiklerini kabul edelim haydi. Burada tuhaf olan da ‘Nazi’ler yaptı tezi. Sanki Naziler o tarihlerde gökten indi ve Alman degiller!..Dayanakları Almanların arı ırktan olmaları. Yani

seçilmiş bir ırk...Bu nedenle Yahudileri katlettiler, kızlarından genelev kurarak Alman askerleri ile çiftleştirdiler.

İşte can alıcı nokta da burada. ‘Yahudi Soykırımı’ni inkâr etmek suçtur. Çünkü Nazilerin ‘Yahudi Soykırımı’ yaptığı Nürnberg mahkemeleri tarafından karara bağlanmıştır. Türkiye ve Osmanlı İmparatorluğu hakkında ise böyle bir mahkeme kararı yoktur. Dolayısıyla yabancı parlamentoların aldığı soykırım kararlarının da bir temeli yoktur.

Ermeni Tehciri sırasında zulüm, hırsızlık ve eşkıyalık yapan 1.600’den fazla sivil-asker Osmanlı görevlisi yargılanmış ve bir kısmı idam edilmiştir. Yukarıdaki paragraflarda bir çelişki yoktur. Çünkü Nürnberg mahkemeleri uluslararası, Osmanlı divanharbi ulusal mahkemelerdir.

Almanların yaptığı soykırım hakkında yüzlerce roman yazılmış, onlarca film ve dizi çekilmiştir. On üç-on dört yaşlarında bir Yahudi kızı olan, fakat gaz odasından kurtulamayan Anna Frank’ın sonradan ele geçen hatıra defteri ve Ayşe Kulin’in ‘Nefes Nefese’ adlı anı-romasında gayet açıkça anlatılmaktadır.

Almanya’daki ‘Yahudi Soykırımı’ hep ‘Nazilerin Soykırımı’ diye anılıyor. Türkiye’de doksan yıl önce olan olaylar ve mukatele, ‘İttihat ve Terakki’ veya ‘Osmanlı Tehciri’ diye anılmayıp Türkler karalanıyor. Nitekim birkaç yıl önce Almanya Solingen’de bir Türk ailenin hunharca yakılması da Neo Nazi’lere (ne demekse?) yüklendi. Böylece ufak çapta bir soykırım da örtbas edildi.

Ermeni Tehciri için Osmanlıyı etkisi altına alan Almanya, o günlerde parlamentosuna verdiği takrirle, ‘Soykırım değil ama katliam yapılmıştır’ diye bir karar çıkarttılar. Dönüp de arkalarına bakarlarsa; bundan yetmiş yıl önce kendilerine iltica eden Talat Paşa’yı, Taleyran adlı bir Ermeni komitacının katletmesine engel olmayıp, sahte bir duruşma ile taltif (!) ettiklerini görürüz.

Bu konuda İstanbul’da Ermenice yayımlanan Agos gazetesi başyazarı Hrant Dink bakın ne diyor: “...Almanya’da Merkel, Ermenilerin kaşına gözüne hayran olduğu için karar çıkartmadı. Fransa’da da Chirac aynı şeyi yapmadı mı? Devletlerin vicdanı olmaz...çıkartları olur. Merkel ve Chirac gibi liderler Ermeni meselesini siyasi araç olarak kullanmaktadır. Bir Ermeni tarihçi ile konuştum. ‘Ölenler ve sürülenler dışında kaç kişi kaldı Anadolu’da?’ diye sordum. ‘Beş yüz bin dolayında’ dedi. ‘Biz bunun araştırmasını çok yapmayız, çünkü bir buçuk milyon tezine zarar verebilir’ diye de ekledi.”

(Devam Edecek)

İYİLER ve KÖTÜLER

Nijat YUMUŞAK

“İyi” ve “Kötü” kavramları tarihin belli bir döneminde ortaya çıktı. İnsanın insanlaşması, zekânın gelişimiyle birlikte bazı kavram ve davranış biçimlerinin süreç içinde insan yaşamına girmesi gibi...

İyi veya kötü insan denince ne anlıyoruz? Başlarda böyle bir bölünmüşlük yokken, sonraları insanı iyi veya kötü olmaya iten nedenler neydi? Tüm bu soruların cevabını bulmaya çalışacağız.

Konuyu incelerken, öncelikle hayvanların yaşantılarına bakmakta yarar var. Yine canlı bir tür olan bitkileri burada ayırıyorum. Çünkü onlar arasında belirgin bir kavga ve mücadele söz konusu değil. Bitkiler çoğunlukla sabit bir yerde yaşıyor ve ihtiyaçlarını bulundukları yerden sağlıyorlar. Hayvanlarda ise durum biraz farklı. Onlar, yiyeceklerini belli bir çevre içinde arayarak bulmak zorundalar. Aynı yiyeceklere talip sayısı çoğaldıkça, doğal olarak talipler arasında bir mücadele ve rekabet ortaya çıkar. Bazı hayvanlar beslendikleri bölgeleri korumak, başkalarına kaptırmamak için, rakipleriyle ölümcül kavgalara dahi girebilirler. Aynı şekilde bazı hayvanlar, başka hayvanların beslenme aracıdır; biri av diğeri avcı olan bu türler arasında sürekli bir kovalamaca ve hayatta kalma mücadelesi söz konusudur.

Kısacası hayvanlar, hem kendi türüyle, hem de diğer türlerle zaman zaman mücadele etmek zorunda. Kendi türüyle olan kavgalarının temelinde; cinsel ihtiyaçlar, beslenme bölgesini koruma, besinleri paylaşma, liderlik gibi nedenler yatar...Genelde güçlü olanlar kavgadan galip çıkar ve kavga sona erer, barış gelir. Zayıflar yenilgiyi kabullenir. Onlarda kin ve düşmanlık yoktur. Zaten hayvanların yaşamına büyük oranda içgüdüleri yön verir. Ne ile ve nasıl besleneceğini, ne zaman cinsel ilişkiye gireceğini, yuvasını nasıl yapacağını içgüdüsel olarak bilir. Bazı ayrıntıları da sonradan annesinden ve yaşadığı deneylerle öğrenir.

Hayvanlar arasındaki kavgalar yaşamsal ihtiyaçlarla sınırlıdır. İhtiyaçlarını gidermiş bir hay-

vanın, kendisine yönelik bir saldırı olmadığı sürece kimseye zararı olmaz. Hayatta kalma ve ihtiyaçları karşılama adına yapılan bu kavgalarda bir kötülük yoktur. O yüzden kötü veya iyi hayvan sıfatını pek kullanmayız.

İnsanoğlunun yaşamı da başlangıçta hayvanınkinden farklı değildi. O da gruplar halinde yaşıyor, yiyeceklerini doğrudan doğadan karşılıyordu. Zamanla sosyolojide klan olarak adlandırılan ilkel toplumsal yapılar oluşturdu kendine. Böylece kendini daha güvenli hissetti ve daha kontrollü, daha düzenli yaşamayı öğrendi. Klan üyeleri birlikte avlanıyor, yiyecek topluyor, sonra birlikte tüketiyordu. Dış tehlikelere karşı birlikte karşı koyuyor, av bölgelerini birlikte savunuyorlardı. Erzak ve basit silahlar klanın ortak malıydı. Yani zorunlu bir ortaklaşa yaşam vardı ilk dönemlerde.

Klan üyeleri arasında da hayvanlarda olduğu gibi zaman zaman kavgalar oluyordu kuşkusuz. Lider olma, dişilerin paylaşımı, avdan daha fazla pay alma gibi nedenlerle...Çünkü çoğu hayvanda olduğu gibi insan da önce kendini düşünüyordu. Her klanın demokratik bir meclisi vardı ve düzeni bu meclis sağlıyor, kavgalara, anlaşmazlıklara yine bu meclis son veriyordu. Şefleri de bu meclis seçer ve görevden alırdı. Tüm üyeler eşit haklara sahipti.

Zaman içinde klanlar birleşerek aşiretleri meydana getirdi. Aşiretlerde toplumsal yaşam biraz daha karmaşık bir hal aldı. Toplumsal düzen ve barış, alt düzeyde klan konseyi, üst düzeyde aşiret konseyi tarafından sağlandı. Anlaşmazlıkları, kavgaları bu konseyler çözüyordu. Ortaklaşa bir yaşam biçimiyle, bireyler tüm ihtiyaçlarını topluluk içinde karşılıyordu. Kimsenin kimseye üstünlüğü söz konusu değildi. Şeflerin yetkileri bile sınırlıydı, çünkü son sözü halk meclisi söylüyordu.

Nüfus arttıkça yiyecek toplama ve avlanma bölgelerinin genişlemesi gerektiğinden; bazen aşiretler arasında sınırlar yüzünden savaşlar oluyordu. Ama bu savaşları ben masum savaşlar olarak nitelendiriyorum. Çünkü yaşamı sürdürme adına

yapılan savaşlarda bunlar ve özünde bugünkü anlamda kötü niyetler taşııyordu. Asıl kötü niyetli savaşlar, aşağıda göreceğimiz gibi sınıfların ortaya çıkmasıyla başladı.

Tarım aletlerinin gelişimi, bazı hayvanların evcilleştirilmesi ve toprağın işlenmeye başlanması, ilkel toplumun yapısını değıştirdi. Artık insan emeğı, ihtiyaçtan fazlasını üretiyordu. Daha önce genellikle öldürülen savaş tutsakları, köle olarak aşiretler adına, sürülerin gözetiminde ve ortak topraklarda çalıştırılmaya başlandı. İnsanın insana yaptığı ilk haksızlık burada ortaya çıktı sanırım.

Evcil hayvan sürüleri giderek büyüdü. Bu arada insanoğlu aklını da daha iyi kullanmaya başlamıştı ve hatta bazılarının gözü bir hayli açılmıştı. Öyle ki o gözü açıklerden bir kısmı, aşiretin ortak malı olan sürüleri özel mülklerine geçirdiler. İlk özel mülkiyet sürülerde oldu. Ardından bazıları ortak ekilen toprakları özel mülkleri haline getirdiler. İkinci özel mülkiyet toprakta oldu. Süreç içinde köleler de mülk sahiplerinin malı haline geldi ve onlar adına çalışmaya başladılar.

Özel mülkiyete yönelim bir tesadüf değildi. Aletlerin gelişimi ve bir kısım hayvanın evcilleştirilmesi, insanın ihtiyacından fazla ürün elde etmesini sağladı. Eşitsiz gelişim yasası gereğı, küçük bir azınlığın beyni diğerlerine göre daha hızlı gelişti. Sözü edilen kesim, topraktan fazla ürün elde edildiğini; toprak özel mülk haline getirildiğinde, kişisel olarak daha rahat edileceğini fark etti ve hemen özel mülk edinme girişiminde bulundu.

Daha önceleri yaşamak için, birlikte hareket etme zorunda olan insanoğlunun bu zorunluluğı ortadan kalktı. Artık bir aile aletler kullanarak, kendi toprağını ekip biçebilir ve geçimini sağlayabilirdi. Hatta o topraklarda başkalarını da çalıştırarak servet sahibi olabilirdi. Nitekim bazıları giderek zenginleşti ve toplumda ayrıcalıklı bir duruma geldi. Toprak ve sürü sahibi olamayanların çoğunluğu ise, başka seçenekleri kalmadığından, köle olarak mülk sahipleri için çalışmak zorunda kaldı. İlkel toplumun doğal bütünlüğü giderek bozuldu ve toplum sınıflara bölündü. Üstteki sınıf köle sahipleri ile onlar adına çalışmak zorunda kalan alttaki köleler arasında çatışmalar da giderek şiddetlendi.

İlkel toplumda düzeni halk meclisi sağlıyor-

du; ayrıca bir mekanizmaya ve güce ihtiyaç yoktu. Savunma görevini de halkın bizzat kendisi yerine getiriyordu. Ancak sınıfsal çatışmalar başlınca yeni bir mekanizmaya ihtiyaç duyuldu; buna "devlet" denildi. Devlet, bu çatışmaları, çıkarılan yasalarla nispeten denetim altına almaya çalıştı. Sınıflar üstünde, herkese eşit davranmaya çalışır gibi görünse de; devlet, genellikle üstteki tabakaların denetiminde oldu. Devlete egemen olanlar, bir süre sonra devletin güçlerini, kendi çıkarları için, diğer kesimlere ve hatta ülkelere karşı kullanmaktan çekinmedi.

Üsttekiler rahatlığın, zenginliğin tadına varmıştı bir kere. Yani ok yaydan çıkmıştı. Onlar o rahatlığı kaybetmemek için, her türlü kötülüğü, haksızlığı yapabilecek duruma geldi. Çünkü rahatlık, zenginlik insanı giderek bencilleştiriyordu. Alttakiler ise, pastadan biraz daha fazla pay alabilmenin mücadelesini vermek zorundaydı.

İşte gerçek anlamda "Kötü" ve "İyi insan" ayrımı bu noktada ortaya çıktı sanırım. O zamana dek sadece yaşamsal ihtiyaçları için kavga eden, mücadele veren insan; bu kez servet sahibi olmak, daha rahat yaşamak için başkalarını kullanmaya başladı. Kişisel zenginlik uğruna başkalarına eziyet etme, birilerinin sırtından geçinme dönemine girilmiş oldu. Yani insan ilk defa olarak, bilinçli bir şekilde, gerçek anlamda kendi türüne haksızlık, diğer bir anlamda kötülük yapmaya başladı.

Kötü insan denince benim aklıma; bencil, başkalarının hakkına bilerek el koyan, dürüst davranmayan, çevresine ve topluma zarar veren insan geliyor. İyi insan deyince de; başkalarının hakkına saygılı, dürüst, çevresine ve topluma yararlı insanı düşünüyorum. Şimdi denilebilir ki henüz aletlerin kullanılmadığı, özel mülkiyetin olmadığı dönemlerde kötü insan yok muydu? Kuşkusuz o zamanlarda da bencilce davranışlar vardı, ancak mevcut şartlar ve toplumsal sistem, gelişmişlik düzeyi, insanın insana bugünkü anlamda kötülük ve haksızlık yapmasına izin vermiyordu. Ne zaman ki aletler gelişti, özel mülkiyetle küçük bir azınlık zenginleşti, toplum sınıflara bölündü; işte o zaman insan insana haksızlık etmeye, çıkarlar uğruna insanlar birbirini öldürmeye başladı. Eğer insan aletleri geliştirip toprağı ekmeseydi, yiyeceğini doğrudan doğadan sağlamaya devam etseydi,

özel mülkiyete yönelmeyecek, birçok hayvan gibi kendi türüne fazla bir zarar vermeden, nispeten kardeşçe yaşamını sürdürecekti büyük bir ihtimalle. Ancak insan zekâsının gelişimi, alet yapımını getirdi ve ondan sonra olanlar oldu...

Toplumlar genel olarak iki ana kesime bölündü. Bir tarafta, başkalarının sırtından giderek zenginleşen servet sahibi egemen üst tabakalar; diğer tarafta ise emeğiyle yaşamaya çalışan alt tabakalar. O günlerden bugüne sınıflı toplumlarda yaşıyor insanlar ve sürekli bir kavga halinde kendi türüyle. Üretim araçlarının gelişimine göre, farklı toplum biçimleri oluştu. Sırasıyla köleci, feodal, kapitalist toplum biçimleri gibi...Bu toplum biçimlerinde, egemen ve ezilen sınıflar nitelik olarak değişti, fakat sınıfsal çatışmalar yok olmadı. Bu çatışmaların olması da çok doğal. Çünkü sınıflar arasında uzlaşmaz çelişkiler var. Birinin yararına olan şey, diğerinin zararına oluyor. Örneğin; işçilerin ücretlerine zam isteği yerine getirilmeye kalkıldığında, fabrika sahiplerinin kârları düşüyor.

Sınıfların ortaya çıkması kuşkusuz uygarlığın gelişimine ivme kazandırdı. Bazılarının boş zamanı çoğaldı, kişiler daha iyi düşünmeye ve yeni şeyler keşfetmeye başladı. Ancak gelişim, büyük çoğunluğun sıkıntılar çekmesi pahasına oldu. Bu başka türlü olabilir miydi? Belki olurdu, ama toplumların gelişim yasaları karşısında insanlar fazla bir şey yapamadı. Tren yanlış bir raydan da olsa yola çıkmıştı, onu durdurmak çok zordu artık. Düşünürler, devlet ve bilim adamları, sanatçılar, insanlığın yaşadığı sorunlara çözümler aradılar, acıları dindirmeye çalıştılar. Çeşitli dinler, insanları doğruluğa ve iyiliğe yönlendirmeye çalıştı. Ancak tüm bu çabalara karşın, kişilerin kötü yola sapması engellenemedi, çatışmalar son bulmadı. Çünkü sorunların kaynağı ekonomik ve toplumsaldı. Öncelikle bu alanların düzeltilmesi gerekiyordu.

İşçi sınıfının tarih sahnesine çıkmasıyla, ilk defa olarak büyük yığınlar, bilinçli ve örgütlü olarak toplumdaki adaletsizliğe, sömürüye karşı çıktılar. Kapitalizmin insanlığı ileriye götürmeyeceğini, miadının dolduğunu, ancak sosyalizmle sorunların çözülebileceğini öne sürdüler. Birçok ülkede sosyalizm deneyleri yaşandı, ancak çeşitli nedenlerden dolayı başarılı sonuçlar alınamadı.

Kısacası üretim araçlarının gelişimi ve beraberinde sınıfsal ayrımlar uygarlığı geliştirdi, ancak birçok kişiyi de “kötü” yaptı. İnsanlar sınıfsal veya kişisel nedenlerden dolayı “kötü” oldu. Üstteki tabakalar, zenginlik uğruna alttakilerin bazı haklarını gasp ettiler. Devletin organlarını da kullanarak alt kesimler üzerinde baskı kurmaya çalıştılar. Hatta yeni servetler için, ülke ordularını dış seferlere gönderdiler. Alttakilerin büyük çoğunluğu ise olanla yetinmeye çalıştı veya meşru yollardan hakkını aramaya çalıştı. Yozlaşan bir kesim ise, kısa yoldan, çalışmadan rahat yaşamının yollarını aradı; hırsızlık, dolandırıcılık, yankesicilik benzeri gayri meşru yollara saptı. İnsanları rahat ve keyifli yaşatacak olanaklar arttıkça, bu yaşama meşru yollardan kavuşamayanların yanlış davranışları da artış gösterdi.

Kötülüğün temelinde yalnızca toplumsal, ekonomik nedenler yok kuşkusuz. Akli yeterince kullanamama, cahillik, eğitimsizlik, irade zayıflığı, bazı örf ve adetler, çevre faktörleri, ruhsal bozukluklar, gibi özel, kişisel nedenler de kişilerin yanlışlığa sürüklenmesinde rol oynamaktadır.

Tüm olumsuzluklara karşın bazıları “iyi” kalmayı başarıyor. Yani toplumdaki çarpıklıklar, yoksulluk, insanın ille de “kötü” yola sapmasını gerektirmiyor. Özellikle aklını doğru kullanabilen, iradesi veya inancı güçlü, belli oranlarda eğitim almış, aileden veya başka kanallardan iyi yetiştirilmiş, yaşamını kabul görmüş ahlaki ve mantıki ilkeler temeline oturtmuş, sorunlara ve olaylara doğru yaklaşabilen insanlar kolay kolay kötülüğe bulaşmıyor. Ancak herkes yukarıdaki özelliklere sahip olamadığından, “iyi” kalmak için aynı direnci gösteremiyor. Sistemlerin bozuk zemini, zayıfların sık sık tökezlemesine yol açıyor.

O zaman “iyi” insanların çoğalması için öncelikle, tüm bireylerin, eşit bir biçimde zekâlarını geliştirebilecekleri, eğitim görecekları, meşru yollardan sağlıklı olarak standart bir yaşam sürebilecekleri toplumsal bir sistemin oturtulması; bunlar için uygun koşulların yaratılması gerekiyor. Tüm bu önlemlere karşın, insan doğası gereği, çok az da olsa bazı sapmalar olacaksa da, toplumun genel refahı ve huzuru bundan fazla zarar görmeyecektir.

Ayakta beklemiştim o gün seni saatlerce o çınar ağacının altında. Sessiz ve yavaşça yağın kar taneleriyle birlikte. Üstüme yavaşça dokunup, izlerini bırakıp kaçın, küçük kar taneleriyle bekledim seni. Hava yavaşça ayaza dönmekteydi... Gökteki bulutlar pembeye dönük, tıpkı yüzün gibi. Ellerimin soğuğu her fark edışı ve yeni hissizlik, onları her çıkarışında cebimden ısıtmak için nefesimle... Soğuk artık çok fazla etki etmiyordu belki hissizleşen parmaklarıma ve seni orda, o ağacın altında beklerken bir gece vakti, susmuşluğunda kentin ve çığlığında içimde yakıtın ateşin... Sessiz bir veda olacaktı bu biliyorum ve gelmeyeşin...

Seni gördüğümde o akşam saatinde yalnız otururken bir bankta, elinde tuttuğun o kitapla, bulutlar geçiyordu başımdan ve akşam geliyordu serinliğiyle birlikte bu yalnızlar kentine. Saat çok geçmiş ya da erken, fark etmiyordum bile gözlerine bakmak acelesinde... Yavaşça sokulmalıydım yanına ve sessiz bir tebessümle 'merhaba' derken sana, bakmalıydım yüzünün her bir

ince kıvrımına. Yılların değiştirdiği, derinleştirdiği ama asla yok olmamış gözlerinin çocuksu, mahcup, ince müzipliğine bakmalıydım ve ruhumu okşayan hafif bir şarkı dinler gibi sesini duymalıydım 'merhaba' derken sen de bana.

Kulaklarım yıllarca sağır kaldı sessizliği dinlemekten, kalbim küflendi durduğu yerde beklemekten, bir gün döneceğini beklemek umudunda asla yetiştirmedim içimde ektiğin tohumları... Yanlış aşklarda büyüttüm belki onu ama asla istediğim gibi olmadı...

Seni severken çok zordu bir başkasının gözlerinin içine bakmak ve yalan söylemek çok kolaydı... Her ağladığımda göz yaşlarım içime aktı ve bir gün boğuldum acı çığlıklar atarak. Benden başka kimse duymadı...

Şimdi seni beklerken buldum kendimi yine o çınar ağacının altında... vakit çok geç ya da çok erken, hiç önemi yok yine... yine beklemek yine seni... yine kar taneleri... ve yine yeni bir merhaba doğan güne... ve yine hoşça kal...

GÖKYÜZÜNE YOLCULUK

İlke TOKER

Küçük bir çocukken, denizde ufuk çizgisine doğru yüzünce, gökyüzüne ulaşabileceğimi zannederdim. Minicik ellerimi ileriye doğru uzattığımda pamuktan sandığım bulutları tutabileceğimi... Belki de onların üstünde uzak diyarlara uçabileceğimi...Artık bunun o kadar kolay olmadığını biliyorum.

İnsanoğlu yüzyıllar boyunca uçabilmenin hayaliyle yaşamıştır. Yaptığı her denemede kuşlardan esinlenmiş, onlar gibi kanatları olduğunda uçabileceğini umut etmiştir. Sonunda başarmıştır insanlar uçmayı. Kuşlar kadar özgür olmasa da onların edasıyla süzülmemeyi başarmıştır sonunda.

Her gencin bir dönem hayali olmuştur havacı olmak. Kimisi bunun ne kadar zor olduğunu anlayıp erkenden döner hayallerinden. Kimi ise her ne pahasına olursa olsun sonsuza kadar bu hayalini sürdürür. Çünkü vaat edilen şeyler çok büyüktür. Bunların hepsi manevi değerlerdir. Her ne kadar kanatlarını çırpmasa da, gerçek bir kuş edasıyla havada süzülen uçakla-

rı bizzat kullanmak her insana nasip olmayacak bir şeydir. Dünyayı bir de böyle yukarıdan izlemeyi hangi insan istemez ki?

Atatürk "İstikbal göklerde" diyerek bize hedefi göstermiştir. Yaşadığımız çağın sırrını çözebilmek için artık gökyüzüne yönelmek şart. Ulaşımındaki, meteorolojideki tüm yenilikler havacılık sayesinde olmuyor mu? Hiçbir kara taşıtı özlem içindeki insanları sevdiklerine uçak kadar çabuk ulaştıramaz. Hiçbir hava raporu uzaydan elde edilenler kadar güvenilir olamaz. Çağımız hız çağı. Artık hedefe hızlı olan ulaşıyor. Kısacası havacılık dünyaya yön veriyor.

Şu an sahip olduğumuz her şeye hayallerimiz sayesinde kavuştuk. Hiçbir şey imkânsız değildir. Havacılıkta da keşfedilmesi gereken çok şey var. Tüm bunları keşfetmek ve gökyüzünün güzelliklerinde kaybolmak için havacılıktan vazgeçmeyelim.

Sakarya İlköğretim Okulu**8-B 830**

MEB ve DHMİ Vakfı'nın yayın organı Uçuş Noktası dergisinin Türkiye genelinde ortaklaşa düzenlenmiş olduğu "GENÇLİĞİN HAVACILIK HAYALLERİ" konulu kompozisyon yarışmasında Balıkesir 3.sü ve Türkiye 14.sü olmuştur.

YAZARLARIMIZI TANIYALIM

İsmail Nazım Beydemir: 1925'de Ağın'da doğdu. İlkokulu Ağın'da, ortaokulu Arapgir'de bitirdi.

1946 yılında askere gitti. Bu dönemde müzik bilgisini geliştirerek Adana Halkevi'nde müzik kolu başkanlığı yaptı. Uzun yıllar müziği ticari olarak icra etti ve çok değişik işlerde çalıştı. Daha sonra TCDD'de göreve başladı. Adana ve Malatya'da çalıştıktan sonra 1979 yılında emekliye ayrıldı.

Sağlığının iyi olduğu dönemlerde, Ağın müziği ve folkloru üzerindeki çalışmalarını aralıksız olarak sürdürdü ve Ağın düşünlerine klatetiyle iştirak etti.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nde yazı kurulu üyeliği yapan ve derginin 1967'li yıllardan beri en üretken yazarı olan Beydemir'in, 'Yöresiyle Ağın' ve 'Yaşamımdan Esintiler ve Ekintiler' adlı 2 kitabı bulunuyor.

Ağın Hacıyusuf Mahallesi'nden rahmetli Saniye-Kırmıktıgılın rahmetli Adıgüzel Beydemir'in oğlu olan İsmail N.Beydemir, eşi Zeynep Beydemir'i 2003 yılında kaybetmiş olup, 5 çocuk babasıdır.

Prof. Zafer Gençaydın: 1941'de Ankara'da doğdu. Akçadağ İlköğretim Okulu'nu bitirdi. 3 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra, 1965 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü'nden mezun oldu.

Öğretmen okullarında 6 yıl öğretmenlik yaptı. Devlet bursuyla Berlin Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'nda resim ihtisas öğrenimi gördü.

1978 yılında yurda döndü ve GÜ Gazi Eğitim Fakültesi'ne atandı. Daha sonra, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde görev aldı. 1986'da yrd.doçent, 1987'de doçent, 1994'de profesör oldu ve 2 dönem Dekan'lık yaptı.

1997'de F. Alman Hükümeti'nce, "Waimar III. Dünya Kültür Semineri"ne Kültür Elçisi olarak davet edildi. 1987 ve 2005'de Sanat Kurumu'na Yılın Sanatçısı, 1991'de Devlet Resim Sergisi 1.lik ödülü'nün yanı sıra katıldığı çeşitli yarışmalarda 15'in üzerinde ödül aldı ve jüri üyeliği yaptı.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nde yazı kurulu üyeliği yapan ve gerçek bir Ağın aşığı olan Prof. Zafer Gençaydın, Ağın Tatarağası Mahallesi'nden rahmetli Hatice-rahmetli Numan Gençaydın'ın oğlu olup, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Zeki Hafizoğulları: 1938'de Ağın-Andiri Mahallesi'nde doğdu. Andiri İlkokulu, Akçadağ Köy Enstitüsü ve Bitlis Lisesi'ni bitirdi.

Tatvan ve Ahlat'ta öğretmenlik, Şereflikoçhisar'ın Hüsvrev Köyü'nde başöğretmenlik yaptı. Bu arada Hukuk Fakültesi'ne girdi ve 1962-63 döneminde mezun oldu. O yıl maiyet memurluğu görevine atandı. Girdiği sınavı tek olarak kazanarak, Roma Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kaydoldu ve hukuk doktoru unvanı alarak buradan mezun oldu.

1969 yılında yurda döndü. Ankara'da 1 yıl hâkim adayı olarak çalıştıktan sonra AÜ Hukuk Fakültesi'ne asistan olarak girdi. Doçentliğe ve profesörlüğe yükseldi. 2005 yılında AÜ Hukuk Fakültesi'nden emekli oldu.

Atatürk Dil ve Tarih Kurumu Atatürk Kültür Merkezi üyeliği ile TRT Kurumu yönetim kurulu üyeliği ve başkan yardımcılığı görevlerinde de bulundu.

Yayımlanmış birçok bilimsel eserinin yanı sıra 'Kılıcı Rıza Destanı' ile 'Ağın Destanı' adında 2 şiir kitabı bulunan Prof.Dr. Zeki Hafizoğulları, Ağın Andiri Mahallesi'nden rahmetli Emine- rahmetli Rıza (Kılıcı Rıza) Hafizoğulları'nın oğlu olup, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Prof. Dr. M. Sadık Demirsoy: Aslen Ağın'ın Tanusa Köyü'nden olan Demirsoy, 1953 yılında Kemaliye'de doğdu. 1977 yılında Hacettepe Tıp Fakültesi'ni bitirdi.

Aynı fakültede ihtisas yaptıktan sonra, 1986 yılına kadar İzmit'te uzman doktor olarak çalıştı.

1986 yılında Gazi Üniversitesi'ne yrd. doçent olarak atandı. 1989 yılında hastanede Alerji ve Astma Bilim Dalı'na kurdu. 1991'de doçent, 1997'de profesör oldu.

100'ün üzerinde yurtiçi-yurtdışı makalesi, 10 bilimsel kitabı ile 'Mâziden Esintiler' adlı öykü kitabı olan ve dergimiz yazarları arasında yer alan Prof. Dr. M.Sadık Demirsoy, evli ve 1 çocuk babasıdır.

Feridettin Atatuğ: Ağın'dan, Polatlı'nın Müslüm Köyü'ne göç eden Atatuğ'ların ortanca oğulları olarak 1931'de doğdu. İlk ve ortaokulu yurdun değişik yörelerinde okudu ve Ankara Atatürk Akşam Lisesi'nden mezun oldu. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü'nü bitirdi.

Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlar Dairesi'nde çeşitli unvanlarda çalıştı. 1996 yılında daire başkanı olarak buradan emekliye ayrıldı.

Milli Eğitim Dergisi ile Okumak gazetesinin yazı işleri müdürlüğü ile yayın yönetmenliğini yaptı. 'Zor Günler' adlı bir öykü kitabı bulunan, günlük gazetelerde köşe yazarlığı yapan ve sanat dergilerine öyküler yazan Atatuğ'un, ayrıca 'Tahtasız' adlı baskıya hazır bir de romanı bulunuyor.

Ağınlı Abdullah Lütfi'nin (Tahtasız Hoca) torunu rahmetli Halit Ziya Atatuğ ile yemenici Bedri Baytaş'ın ablası rahmetli Hatice Atatuğ'un oğlu olan Feridettin Atatuğ, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Erdal Yazıcı: 1953'de Ağın'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ağın'da tamamladı. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ön Lisans Bölümü'nü bitirdi.

Çayeli ve İstanbul'da öğretmenlik yaptıktan sonra emekli oldu. Fotoğraf çalışmalarına ise 1983 yılında başladı. İlk foto-röportajları Günaydın gazetesi'nde yayınlandı, Cumhuriyet, Atlas, Gezi, National Traveler, Voyager gibi yayın organlarında çalışmalarını sürdürdü.

Günümüze değin 9 konulu fotoğraf sergisi gerçekleştirdi. Yurtiçi ve yurtdışında fotoğraf sergilerine katıldı. Belgeci tarzda birçok fotoğraf projesi gerçekleştirdi ve bu çalışmalarını kitap haline getirildi. Çeşitli fotoğrafları; 'Bir Yaprak Dökümü Öyküsü', 'Yarınımız Umudumuz Çocuklar', 'Son Yüzler' ve 'Çocuk Dünyam' adlı albümlerde toplandı. Son kitabı, 'Türk Fotoğrafçıları Kütüphanesi' dizisi içinde yayımlandı. Halen 'Serbest Fotoğrafçı' olarak çalışmalarını sürdüren Erdal Yazıcı, Ağın Hacıyusuf Mahallesi'nden Nezahat-Kahvecigilin Ziyattın Yazıcı'nın oğlu olup, evli ve 1 çocuk babasıdır.

BEL SAĞLIĞI ve KORUNMA YÖNTEMLERİ

Günlük hayatta durup düşünmeden yaptığımız birçok hareket bel sağlığını ciddi boyutta tehdit edebiliyor. Uzmanlar bel sağlığını korumak isteyen ya da fıtık veya başka bir sebebe bağlı bel rahatsızlığı bulunan herkesin günlük yaşamda dikkat etmesi gerekenleri sıralıyor.

Uzmanların bel sağlığı için uyulmasını istediği tavsiyeler kısaca şöyle:

- Herhangi bir ağırlık taşımanız gerekirse, yükü vücudunuza asimetrik olarak paylaştırdıktan sonra taşıyınız. Cisimleri bir yerden başka bir yere taşıırken, belinizin dik pozisyonda olmasına dikkat ediniz.

- Ağır bir yükü kaldırmayı denemeyiniz. Kaldırmak zorundaysanız başkalarından yardım isteyiniz.

- Hafif bile olsa bir yerden cismi alırken dizlerini kırpıp ve çömelerek alınız, belden eğilmeyiniz. Yükü belinizle değil, bacaklarınızla kaldırınız.

- Bir eşyayı taşıırken gövdenize yakın tutunuz. Taşınacak eşya vücudunuza ne kadar yakın olursa, omurganıza binen yük o kadar azalacaktır.

- İki kişiyseniz ve bir eşyayı iki ucundan tutarak taşımanız gerekiyorsa, birbirinize haber vermeksizin eşyanın ucunu sakın bırakmayınız.

- Ağır bir yükü belinizden daha yükseğe kaldırmayınız. Hele bu yükü başınızdan kaldırmayı denemeniz tam bir felaket olur.

- Ayaktayken belinizi sağa veya sola doğru rotasyon yaptırıp eğilerek yerden bir şey almayınız.

- Bir yükü taşıırken ayaklarınız yere sağlam basmalıdır.

- Yük elinizdeyken dönmeniz gerekiyorsa, belinizle değil ayaklarınız yerini değiştirerek dönünüz.

- Ağır bir cismi bir yerden bir yere çekerek veya iterek tek başınıza götürmeyiniz.

- Sandalye veya koltukta otururken dik pozisyon olmaya gayret edip, bunu alışkanlık haline getiriniz. Bu esnada diz eklemlerinizin kalça eklemlerinden daha yüksekte bulunmasında, ayak tabanlarının yere temas ederken düz konumda olmasında ve yere rahatça basmasında yarar vardır.

- Yumuşak, alçak ve derin koltuklarda oturmayınız. Stabil olmayan bozuk koltukların ve yumuşak iskemlelerin belinizi tehdit ettiğini unutmayınız.

- Sandalyede otururken ayaklarınızın altına bir basamak çekerseniz daha rahat ederseniz.

- Abdest alırken, dişlerinizi fırçalarken ya da elinizi, yüzünüzü yıkarken lavaboya doğru eğilmeyiniz.

- Her gün en az 15 dakika yürüyünüz. Yürüme mesafesini giderek arttırınız.

- Bir defa bel rahatsızlığı geçirmiş ve iyileşmişseniz, uzman doktorunuzun önerdiği egzersizleri aksatmadan yapınız. Çünkü düzenli egzersiz yapanlarda ağrının tekrarlamaşı daha seyrek görülür.

- Sağlıklı olsanız bile her gün kaslarınızı güçlendirici egzersizler yapınız.

- Egzersizleri altında sunta veya tahta bulunan halı ya da battaniye gibi sert bir zemin üzerinde yapınız.

- Spor veya egzersiz yaparken ani ve zorlayıcı hareketlerden kaçınız. Spora başlamadan önce mutlaka ısınma hareketleri yapınız.

- Televizyon seyrederken veya herhangi bir gösteriyi izlerken sırtınızı kamburlaştırmak rahatsızlıklara yol açabilir.

- Egzersiz sonrasında şiddetli ve 15 dakikadan fazla süren bir rahatsızlık ortaya çıkarsa mutlaka bir uzman doktora danışınız.

- Günlük yaşamınızda ani hareketlerden kaçınız.

- Yüksek sandalyede veya benzeri yüksek yerlerde oturmak, bele yükü artırır. Bundan kaçınız.

- Her gün beyaz peynir ya da bir kase yoğurt yemeyi veya bir bardak az yağlı süt içmeyi alışkanlık haline getiriniz. Güneş ışınlarından yararlanınız.

- Vücut ağırlığınızı sürekli kontrol altında tutunuz. Alınan her fazla kilonun vücudunuz ve beliniz için ilâve bir yük olduğunu unutmayınız.

- Uzman bir hekime danışmadan bel korsesi kullanmayınız. Çelik balenli korselerin uzun vadede bel ve karın adalelerini zayıf bırakacağını unutmayınız. Doktorunuz mutlak yatak istirahati vermişse ona uyunuz.

- Kesin teşhis konulup bel ağrınızın nedeni anlaşılmadan, belinizi asla çekirtmeyiniz. Bunun bazen felce kadar giden sonuçlara yol açtığını unutmayınız.

- Çamaşır asarken yukarıya doğru uzanarak belinizi germeyiniz. İpin seviyesini boynunuza göre

ayarlayınız.

- Üzüntü ve stresin bel sağlığınıza da olumsuz yönde etkilediğini bilerek, ruh sağlığınıza özen gösteriniz. Ailevi, sosyal ve iş hayatınızla ilgili problemlerinizi çözmek için gerekirse ilgili doktor ve şahıslardan yardım isteyerek köklü bir çözüme gidiniz.

- Sırt üstü yatarken yüksek yastık kullanmayınız.

- Yüksek topuklu veya topuksuz ayakkabı giymeyiniz. Ayakkabılarınızın topuklarının yüksekliği normal, ökçeleri yumuşak olsun.

- Yan veya sırt üstü uzanarak uyuyunuz. Yüzüstü yatmayınız.

- Sandalye ya da koltukta otururken, bir cismi hafif dahi olsa öne eğilerek yerden almayınız.

- Tuvalet ihtiyacınızı giderirken, oturur pozisyonunda öne doğru eğilmeyiniz.

- Daha önce bel rahatsızlığı geçirdiyseniz, güreş, boks, judo, futbol, basketbol gibi mücadele getiren ve halter, jimnastik, golf, tenis gibi zorlayıcı sporlardan uzak durunuz. Bunların yerine yürüme ya da yüzme gibi sporları tercih ediniz.

- Raflardan kitap ya da herhangi bir eşyayı alırken önce ayağınızın altına yükseltici bir şey koyunuz ve eşyanın hizasına yükseldikten sonra alınız.

- Otomobil kullanırken koltuğunuz sert olsun, arkaya dayandığınızda koltuk belinizi desteklesin. Uzun yola çıkarken belinizi ince bir yastıkla destekleyiniz.

- Otomobile bindiğinizde, koltuğunuzu pedallara yakın olacak şekilde ayarlayın. Dizlerinizin, kalçanızın biraz yukarıda durmasını sağlayın. Aksi halde beliniz rahat etmez.

- Uzun süre araç kullanmayın, kullanmak durumunda kalırsanız sık sık mola vermeyi ve bu esnada biraz yürüme tercih ediniz.

- Yatağınız sert olsun. Yattığınız zaman vücudunuz yatağa gömülmesin. Vücudu değişik şekillere sokan, stabil olmayan, yumuşak veya çöküntülü yataklar sağlıklı değildir. Altında sunta ile tahta olan yatakları ve üzerine yatıldığında omurganın fizyolojik kıvrımlarına uyum gösterebilen kaliteli ortopedik yatakları tercih ediniz.

- Bilgisayar karşısında saatlerce hareketsiz veya uygun olmayan pozisyonlarda kalmak beli rahatsız eder. Bilgisayarda çalışırken başınız dik, beliniz ve kalçanızın arka kısmı destekli, köprücük kemikleriniz

yere paralel durumda olmalıdır. Gözleriniz, ekranın üst hizasına yakın konumda ve ekranı tam karşıdan görebilecek pozisyonda bulunmalıdır. Kollarınız rahat, ön kol ve bilekleriniz aynı çizgi üzerinde yere paralel olmalıdır. Ayaklarınızı da bir destek üzerine koymanız daha iyi olur.

- Daha önce bel rahatsızlığı geçirdiyseniz, zıplama hareketi yapmayınız ve yüksek bir yerden asla atlamayınız.

- Yürürken veya ayakta dururken vücudunuzun dik bir pozisyonda olmasına özen gösteriniz. Ağırlığınızı her iki bacağınıza paylaştırınız. Ayakta dururken omuz ve kalçanızın aynı hizada olmasına dikkat ediniz.

- Tarlada, inşaatta, iş yerinde, evde çalışırken veya kar kürerken beliniz aniden ağrımaya başladıysa, geri kalan işi bitirmek üzere gayret sarf etmeyin hemen istirahat çekiliniz. Sert bir zeminde sırt üstü uzanıp, dizlerinizi hafifçe bükerek bacaklarınızı yukarıya doğru toplamış vaziyette 15-30 dakikalık istirahat oldukça rahatlatıcı olur.

- Beliniz ağrıyor ve özellikle de ağrı bacağınıza vurmaya başlamış ise vakit geçirmeden uzman bir doktora başvurunuz.

- Bel rahatsızlığı geçirdiyseniz, uçak yolculuğu sırasında ayağınızı rahatça uzatabileceğiniz bir yeri tercih ediniz. Uzun süreli yolculuklarda koltuğunuzu hafifçe arkaya yatırıp ve belinizi ince bir yastıkla destekleyiniz.

- İş yerinde devamlı oturarak çalışıyorsanız, bu durumun beliniz için sakıncalı olduğunu biliniz ve mutlaka ara sıra kısa da olsa yürüyüşler yapınız. Çünkü oturur pozisyondayken belinize binen yük, ayakta olduğunuzdan belirgin şekilde daha fazladır.

- Tek bir çeşit bel fitiği olmadığı gibi, tek bir çeşit bel fitiği tedavisi de yoktur. Bazı bel fitiği tedavisi için yalnızca ilaç ve istirahat yeterli olur. Bazıları ise fiziki tedavi ve bazı geleneksel tedavi türleriyle iyileşir. Bazı bel fitikleri de mutlaka cerrahi girişim gerektirir. Bu nedenle, elindeki tek bir tedavi çeşidiyle tüm bel fitiği hastalarını iyileştirdiğini söyleyen şahıslara inanmayınız, sağlığınıza uzman doktorlara emanet ediniz.

FIKRALAR

Feyzullah ARSLAN

Ben Bilirim

Elazığlı şoför Mehmet, malı fazla olan Ahmet Dayı'nın zivirine girip:

-Ahmet Dayı, sen bu tarlalardan ne gazanisin? Sat, bi tane otobüs al. Bi sefer İstanbul'a get gel, goy ceben bi milyarı...

Bu fikir Ahmet Dayı'nın aklına yatar. Malını satıp bir otobüs alır. Şoför Mehmet'i de işe başlatır. Ahmet Dayı mal sahipliğinin verdiği havayla hostes koltuğuna oturur ve İstanbul'a ilk seferine çıkarlar. Tam Boğaz Köprüsü'ne girerken, fabrika hatasından olacak ki vites kolu Şoför Mehmet'in elinde kalır. Yüreğinin yağı eriyen Ahmet Dayı başlar bağırma:

-Mehmet oğlum, ben bilidim bele bi halt edeceksin... Elaziz'den çıhdıh çıkahı sen bu zık-kımnan oynisin, ta ki buraya gelene gadar, demiş.

Ben Yarenlik Edim

Harputlu İsmail Gakko, bir yıl evvel ölen karısının mezarını ziyaret eder.

-Ah Seleha! N'olur Cenab-ı Hak bi mucize göstere de seni tekrar bahane vere...

O sırada bir tarla faresinin zoruyla toprak hafiften hafiften kıpırdamaya başlayınca, İsmail Gakko:

-Sakın ha! diye bağırır. Ben yarenlik edim. Sen de haman inani misin? der.

Boğazlar Meselesi

İkinci Dünya Harbi sırasında, akşam olunca herkes kahvehaneye gelerek radyodan haberleri dinlerlermiş. Yine böyle bir akşam hep birlikte kahvede haber dinlerken, bizim rahmetli Deli Osman da cemaat sessizliğine uyarak haberleri dinliyormuş. Radyo, haberlerin bir yerinde:

-Hükümet bir açıklama yaparak, ikinci bir emre kadar Boğazlar'ı, bütün yabancı girişlere kapatmıştır, şeklinde bir duyuru yapmış ve haberi dinleyenler arasında konuşmalar başlamıştır:

Vaziyet çok kötü, ele görünüş ki, harbe girdük-se, biz de aç galacağız.

Osman bu konuşmaları değişik yorumlamış olacak ki, beş on gün her yerde:

-Boğazlar gapatılacak, mercimek yemek

yoh... bulgur pilavı yemek yoh... ikinci bir emre gadar kimse bişe yemeyip, boğazlarını heç açmayacak, deyip gezmiş ve birçok insanın aç kalmasına da sebep olmuş.

Elazığlı Olduğumu Nerden Bildin?

Elazığlı'nın biri, İstanbul'da hiç tanımadığı bir kiraathaneye girmiş. Kiraathanenin ortasında dağınık bir şekilde birkaç sandalyede oturan bir şahıs görünce:

-Gardaş sen Elazığlı mısın? demiş.

Adam şaşırarak sormuş:

-He, nereden bildin gardaş?

-E, daha da mı bilmiyek. Ayağınla, golunla, gendinle barabar üç iskemlede birden otirisin da...

Hasta

Ağınalı İbik Dayı, Koçan imamıyla çok samimiymiş. Bir gün imam hastalanmış, İbik Dayı da ziyaretine gitmemiş. Ertesi gün İbik Dayı camiye giderken, bir de bakmış ki imam bastonuna dayanmış geliyor. Hiç bozuntuya vermeden:

- Geçmiş olsun, nasılsın? demiş.

- Sağol ama bele arkadaşlık olur mu? diye sitem edince, İbik Dayı gayet pişkin bir şekilde:

- Ula, vallaha ben zannettim ki ölisin. Dedim nasılsa bi daha görüşemezük. Gitmem lüzum etmez.

Neyime Lazım Gözlük

Okuma yazma bilmeyen Hurşit Dayı, mektubunu okutmak üzere köyün muhtarına gider. Muhtar:

-Valla Hurşit Dayı, gözlüğüm yanımda yoh ki ohuyam, der.

Hurşit Dayı o gün şehre gider ve gözlükçülerden birine girer. Dükkândaki bütün gözlükleri dener, ama hepsinde de:

- Cık... bundan da ohuyamım, der.

Durumdan bir şey anlamayan ve sabrı tükenen gözlükçü sorar:

- Yav Dayı, sen ohuma bili misin?

- Tev, beçere. Ohumayı bilsem gözlüğü nedom, der.

HABERLER

* 2006 yılı yatırım programı kapsamında; Demirçırak-Altunayva (10 km), Bademli-Pul-Tarla-başı (6 km), Ağın-Şenpınar-Bahadırlar-Kurtuluş (8.5 km), Yenipayam (3 km), Ağın-Beyelması (4 km) yollarının asfaltlama işleri, Elazığ Valiliği ile Ağın Kaymakamlığı'nın çalışmaları sonucunda tamamlanarak hizmete açıldı.

Ayrıca, Armutlu Mezrası, Balcılar Mahallesi ve Öğrendik Köy yollarının stabilize çalışmaları ise devam etmektedir.

*Demirçarık Köyü ile Konak Mezrası'nın içme suyu ve enerji hattı tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Gümüşsuyu Mezrası ile Bademli Köyü içme suyu tesis geliştirme çalışmaları ise devam etmektedir.

*Ağın Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından, Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında, 14 Ağustos 2006 tarihinde "Köfte ve Çiğ Köfte Dükkanı" ile "Sıhhi Tesisat ve Güneş Enerji Dükkanları" açıldı.

İlçe Kaymakamı, Mustafa Kılıç, "Bu projeler kapsamında, ilçe merkezinde ihtiyaç sahibi olan insanlarımızın istihdamları sağlanırken, ilçede eksikliği hissedilen alanlarda da yatırım amaçlanmaktadır. Bu tür projeler makul ve şartları uygun olan vatandaşlarımıza istek olduğu sürece devam edecektir" dedi.

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İbni Sina Hastanesi Kardiyoloji Ana Bilim Dalı üyelerinden ve dergimiz yazarlarından Doç. Dr. Deniz Kumbasar, 18 Temmuz 2006 tarihinde profesör unvanını almıştır.

Prof. Dr. Deniz Kumbasar'ı kutlar, yeni görevinde başarılar dileriz.

*Ağın-Müderriş Hüseyin Efendi Mahallesi 'nden değerli hemşehrilerimiz Özdilek-Nevzat Ören'in oğulları Murat Ören ile Makber Mamur, 15 Temmuz 2006 tarihinde Malatya Orduevi'nde

mutlular kervanına katıldılar.

*Ağın-Müderriş Hüseyin Efendi Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Şadan-Ali Kabasakal'ın kızları Sibel Kabasakal ile Erol Hoşgören, 23 Temmuz 2006 Pazar günü saat:16.45'de İstanbul Fatih Evlendirme Dairesi'nde evlendiler.

* Ağın-Kuzgeçe Mahallesi 'nden değerli hemşehrilerimiz Nural-Gürol Korkmaz'ın kızları Damla Korkmaz ile Ender Yandımata 29 Temmuz 2006 tarihinde Ağın'da, oğulları Emre Korkmaz ile Olcay Tatar da 11 Ağustos 2006 tarihinde Malatya'da yaşamlarını birleştirdiler.

*Keban-Dürümlü Köyü'nden değerli hemşehrilerimiz Zeynep-Ömer Özer'in oğulları Önder Özer ile Gülşen Ekici, 16 Ağustos 2006 tarihinde Elazığ Özel Harput Koleji'nde evlendiler.

* Ağın-Müderriş Hüseyin Efendi Mahallesi 'nden değerli hemşehrilerimiz Semahat-Osman Kılınc'ın oğulları Memet Kılınc ile Işıl Ayrancı, 19 Ağustos 2006 tarihinde Ankara Gazi Kültür Merkezi'nde mutluluğa ilk adımlarını attılar.

*Ağın-Hacıyusuf Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Nezahat-Mustafa Gültekin'in oğulları Mutlu Gültekin ile Duygu Ülker, 26 Ağustos 2006 tarihinde Ağın'da evlendiler.

Çiftleri kutlar, yaşam boyu mutluluklar dileriz.

*Ağın-Müderriş Hüseyin Efendi Mahallesi 'nden rahmetli Emine- rahmetli emekli öğretmen Mustafa Kabasakal'ın oğulları, rahmetli Hüseyin Kabasakal, rahmetli Ümmügülsüm İlater, rahmetli Osman Kabasakal ile Şadan Kabasakal'ın kardeşi, Prof. Dr. Sermet Kabasakal ile Suna Kabasakal'ın babaları, Ülker Kabasakal'ın değerli eşi Ahmet Kabasakal, 27 Temmuz 2006 tarihinde yaşamını yitirmiş ve Ankara Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir.

Ölene Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı dileriz.

MAHALLE / KÖYÜ

Pul Köyü
Samançay Köyü
Akpınar Mahallesi
Dibekli Köyü
Uzungil Mahallesi
Akpınar Mahallesi
Müd. Hüs. Ef. Mah.
Demirçank Köyü
Öğrendik Köyü
Akpınar Mahallesi
Saraycık Köyü
Şenpınar Mah.
Dibekli Köyü
Altunayva Köyü
Aşağıyabanlı Köyü
Akpınar Mahallesi
Pul Köyü
Altunayva Köyü
Hacıyusuf Mah.
Samançay Köyü
Modanlı Köyü
Tatarağası Mah.
Yedibağ Köyü
Altunayva Köyü
Modanlı Köyü
Dibekli Köyü
Uzungil Mah.
Kaşpınar Köyü
Yedibağ Köyü
Samançay Köyü
Saraycık Köyü
Hacıyusuf Mah.

ÇOCUĞUN ADI SOYADI

Şevval GÜR
Elifnaz AYAN
Murat FIRAT
Emre GÜNDÜZ
Ece NİKSARLI
Tolga KORKMAZ
Hüseyin Maksut ERBEN
Sunguralp UZUNOĞLU
Dilan KARA
Ece GÖKALP
Mustafa HACIOĞLU
Elifsu ÇEVİK
Esna ÖZTÜRK
İbrahim COŞAR
Emre ÖZDEMİR
Yağmur KORKMAZ
Kağan YALÇIN
Osman ÖZER
Zeynep Naz TAYAZ
Bengisu ÖZER
Zeynep YAKAR
Taha KÜÇÜK
Gülnaz TEKİN
Sude ÇOŞAR
Aşlı KÖSEOĞLU
Yiğit ÇELİK
İrem KOÇER
İrem SELÇUK
Umut GÜRSEL
Begüm ÖZER
Samet AYHAN
Bebek BAYTAŞ

MAHALLE / KÖYÜ

Modanlı Köyü
Kaşpınar Köyü
Altunayva Köyü
Beyelması Köyü
Saraycık Köyü
Yenipayam Köyü
Pul Köyü
Uzungil Mah.
Hacıyusuf Mah.
Pul Köyü
Beyelması Köyü
Pul Köyü
Bademli Köyü
Bahadrlar Köyü
Demirçank Köyü
Pul Köyü
Öğrendik Köyü
Dibekli Köyü
Akpınar Mah.
Demirçank Köyü

ADI SOYADI

Nazan AKKAYA
Ebru ÖZCAN
Derye KAYA
Sabit AKBAY
Fatma KÜÇÜKER
Gökhan KAYA
Özlem ORHAN
Celal Alper ŞEN
İlker YAŞAR
Selim ÖZER
Hacire CUMURCU
İbrahim ÖZER
Fatih ÖZDEM
Osman GÜNDÜZ
Özlem UZUNOĞLU
Arzu YALÇIN
İlkay KARADAYI
Gülay GÜNDOĞLU
Canan ÖZALP
Özgür ÖZER

DOĞUMLAR**BABA ADI**

Kemal
İsmail
Hakan
Serdal
Cenk
Halil Necip
Mustafa Şeref
Erdoğan
Hasan
Namık Serhan
Mehmet
Ahmet Cüneydi
Yılmaz
Mustafa
İmran
Mehmet Hilmi
Ceyhan
Abdulkadir
Tümer
Serdar
İbrahim
Sezayi
Hüseyin
Mesut
Veli
Ali Erdem
Fatih Mehmet
Soner
Mustafa
İlker
Fazlı
Ekrem

DOĞUM YERİ

Kağıthane
Antalya
Bornova
Üsküdar
Şişli
Malatya
Ağın
Üsküdar
Ağın
Beşiktaş
Bağcılar
Şanlıurfa
Derince
Üsküdar
Konak
Malatya
Altındağ
Elazığ
Çankaya
Melikgazi
Yozgat
Nizip
Ceyhan
Fatih
Güngören
G. Osmanpaşa
Elazığ
Üsküdar
Konak
Altındağ
Konak
Hakkari

DOĞUM TARİHİ

02.06.2006
05.06.2006
07.06.2006
13.06.2006
14.06.2006
15.06.2006
19.06.2006
26.06.2006
27.06.2006
28.06.2006
28.06.2006
29.06.2006
05.07.2006
12.07.2006
15.07.2006
16.07.2006
21.07.2006
22.07.2006
23.07.2006
26.07.2006
31.07.2006
31.07.2006
01.08.2006
03.08.2006
03.08.2006
07.08.2006
11.08.2006
12.08.2006
15.08.2006
16.08.2006
16.08.2006
22.08.2006

EVLENENLER**EVLENENİN ADI SOYADI**

İlyas AYGÜN
Ali Ferhan ÖNCÜ
Numan YARDIMCI
Aysun MUNDUZ
Yusuf GÖKSÜN
Zeynep KAPLAN
Hakan YAYLA
Meral KARAMAN
Gülsüm ÇETİNKAYA
Nesibe FIÇICI
Mustafa GÖRÜR
Hatice SARIKAYA
Nevin POLAT
Zekiye DURAN
Mustafa ALBAYRAK
Mustafa ÖZBEK
Selda YILMAZ
Yılmaz AŞICI
Ozan ÖZTOPRAK
Nazife ŞENEL

EVLENME YERİ

Ağın
Yenimahalle
Beyoğlu
Malatya
Elazığ
Pendik
Yenimahalle
Etimesgut
Çankaya
Konak
Malatya
Altındağ
Yenimahalle
Buca
Elazığ
Malatya
Eyüp
Çankaya
Bayrampaşa

EVLENME TARİHİ

07.06.2006
15.06.2006
18.06.2006
20.06.2006
21.06.2006
22.06.2006
22.06.2006
24.06.2006
24.06.2006
25.06.2006
27.06.2006
28.06.2006
30.06.2006
30.06.2006
03.07.2006
05.07.2006
07.07.2006
09.07.2006
09.07.2006
09.07.2006

EVLENENLER

MAHALLE / KÖYÜ	ADI SOYADI	EVLENENİN ADI SOYADI	EVLENME YERİ	EVLENME TARİHİ
Uzungil Mah.	Turgut KOÇER	Münevver ENGİN	Buca	10.07.2006
Uzungil Mah.	Murat YERGİN	Eda ŞARDAĞ	Yenimahalle	11.07.2006
Saraycık Köyü	Bayram PERKTAŞ	Ayşe GÖÇEN	Konak	11.07.2006
Yedibağ Köyü	Sinan ORHAN	Yıldız TOPDAŞ	Arapgir	11.07.2006
Samançay Köyü	Mehmet ÇELİK	Atiye AKPINAR	Elazığ	14.07.2006
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Haki YAVUZ	Güllü DAĞLI	Malatya	14.07.2006
Şenpınar Mah.	Akif KAYA	Bilgehan ÖZTÜRK	Kadıköy	15.07.2006
Akpınar Mah.	Asude KARADAĞ	Turhan Emin SÜNER	Beykoz	17.07.2006
Tatarağası Mah.	Taylan SOYLU	Goncagül KANDIRAZ	Sankaya	17.07.2006
Öğrendik Köyü	Burcu YAZICI	Erkan AL	Elazığ	19.07.2006
Kuzgeçe Mah.	Emre KORKMAZ	Olca TATAR	Malatya	20.07.2006
Akpınar Mah.	Yaşar KARAMAN	Esin ŞAMİLOĞLU	Mersin	21.07.2006
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Ersoy YENTÜR	Esra BAY	Ağın	22.07.2006
Tatarağası Mah.	Gökçen DENİZ	İhsan EROĞLU	Elazığ	25.07.2006
Beyelması Köyü	Bahadır KORKMAZ	Aslıhan KORKMAZ	Elazığ	26.07.2006
Akpınar Mah.	Faruk GÖKALP	Özen GÖKALP	Elazığ	27.07.2006
Saraycık Köyü	Zeynep ASLAN	Emrullah KARABIYIK	Üsküdar	30.07.2006
Yedibağ Köyü	Hülya AYDIN	İlker DEMİRBAŞ	Buca	02.08.2006
Beyelması Köyü	Funda YÜCEKAN	Erkan SARIKAYA	Kırıkkale	02.08.2006
Beyelması Köyü	Rahşan AKBAY	Fatih MURAT	Malatya	04.08.2006
Saraycık Köyü	Melike Sinem ŞAHİN	Yasin SÖYLEMEZ	Kayseri	05.08.2006
Modanlı Köyü	Emre ACAR	Mihriban ACAR	Konak	06.08.2006
Demirçank Köyü	Selçuk ÖZTÜRK	Emel ÖZTÜRK	Güngören	07.08.2006
Aşağıyabanlı Köyü	Cengiz ÖKSÜZOĞLU	Nazmiye ÖKSÜZOĞLU	Maltepe	07.08.2006
Kuzgeçe Mah.	Ramazan KALKAN	Adile DUMAN	Ağın	07.08.2006
Yedibağ Köyü	Hakan Güner	Ciley HASANOVA	Konak	07.08.2006
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Turgay UZUNOĞLU	Emine HELVACI	Ağın	08.08.2006
Akpınar Mah.	Gülray TURHAN	İbrahim HALİL	Malatya	09.08.2006
Kuzgeçe Mah.	Yeşim İSPANAKÇI	Muhammed KARABACAK	Göle	10.08.2006
Dibekli Köyü	Şenay YETKİN	Münteceb KÖYBAŞI	Beyoğlu	12.08.2006
Modanlı Köyü	Osman YILDIRIM	Leyla YILDIRIM	Esenler	16.08.2006
Saraycık Köyü	İsmet ERZURUMLU	Mehtap İKİNCİ	Ağın	16.08.2006
Bademli Köyü	Haluk AYDIN	Emel SAYIN	Ağın	17.08.2006
Uzungil Mah.	Hüseyin ALKAN	Seda KALKAN	Elazığ	21.08.2006
Öğrendik Köyü	Volkan KARADAYI	Funda KARADAYI	Doğanşehir	22.08.2006

ÖLÜMLER

MAHALLE / KÖYÜ	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	ÖLÜM YERİ	ÖLÜM TARİHİ
Modanlı Köyü	Ayişe AKSOY	1931	Ağın	08.06.2006
Saraycık Köyü	İbrahim KAYA	1927	Ağın	23.06.2006
Yedibağ Köyü	Mehmet GÜRSEL	1952	Ağın	28.06.2006
Altunayva Köyü	Esmâ Nur GÜLTEKİN	10.04.2006	G. O. Paşa	19.06.2006
Pul Köyü	Kadriye ÖZER	1926	Esenler	29.06.2006
Balkayası Köyü	Hatun ERDEM	1920	Esenler	05.07.2006
Modanlı Köyü	Ömer Lütfi ŞAHİN	1937	Bakırköy	06.07.2006
Akpınar Mah.	Mustafa DURAN	1931	Ağın	09.07.2006
Akpınar Mah.	Ayşe Nigar ÖZALP	1924	Altındağ	16.07.2006
Saraycık Köyü	Fatma İKİNCİ	1926	Güngören	24.07.2006
Pul Köyü	Hilmi TAŞOĞLU	1951	Kırıkkale	28.07.2006
Bahadırlar Mah.	Muhlis ÖZÇELİK	1955	Şişli	29.07.2006
Samançay Köyü	Mecbure KÖPRÜLÜ	1939	Elazığ	29.07.2006
Şenpınar Mah.	Mustafa KARAOĞLU	1913	Ağın	02.08.2006
Aşağıyabanlı Köyü	Osman ÖKSÜZOĞLU	1931	Malatya	05.08.2006
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Rükiye YILMAZ	1925	Ağın	05.05.2006
Bademli Köyü	Fatma Naciye EKER	1923	Bademli	07.08.2006
Modanlı Köyü	İnci FADILLIOĞLU	08.03.1926	Modanlı	09.08.2006
Şenpınar Mah.	Abdullah GÜLER	20.11.1947	Vahşen	10.08.2006